

Tom

Sztuki

W Pokalnej

im. Ady Sari

Ady Sari
1915 - 1935

ADA SARI TO NIE LEGENDA - to prawdziwie złota karta historii polskiej wokalistyki. Przypomnijmy ważniejsze daty owej historii:

- 29 VI 1886 - w Wadowicach przychodzi na świat Jadwiga Schayerówna, córka Franciszki z Chybińskich i Edwarda Schayerów.
- do 1899 - zamieszkuje w Starym Sączu, gdzie ojciec jej jest burmistrzem, gdzie pobiera lekcje śpiewu, fortepianu i języków obcych. Powraca tam po kilku latach spędzonych na nauce w Cieszynie i Krakowie.
- 1905 - 1907 - Wiedeń - nauka śpiewu w prywatnej szkole Włoszki hr. Pizzamano. Pierwsze koncerty publiczne.
- 1907 - 1909 - Mediolan - nauka śpiewu u prof. Antonio Rupnicka, który początkowo sceptycznie ocenia możliwości głosu Ady Schayerówny.
- 1909 - Sukces debiutu w Teatro Nazionale w Rzymie w partii Małgorzaty w „Fauście” Gounoda. Przyjęcie pseudonimu ADY SARI.
- 1904 - 1923 - Występy w teatrach operowych m.in. Mediolanu (Teatro del Verme), Neapolu (Teatro San Carlo), w Aleksandrii, Petersburgu, Kijowie, Lwowie, Krakowie, Wiedniu, Warszawie. Rosnąca sława wraz z sukcesami.

Dni Sztuki Wokalnej im. Ady Sari

MS 245

SKASOWANO
7 1974

*Nowy Sącz
1985 - 1995*

Udo Sars

Po co nam rocznice, jubileusze? Bo pozwalają ocenić sens naszych dążeń i ich realizację. Bo winny nieść poczucie **trwania w drodze**.

10 lat minęło od I DNI SZTUKI WOKALNEJ im. ADY SARI, a wydaje się, że znacznie więcej, gdyż brzemień historii tak znacząco wypełniło ten czas. Znacząco dla nas, Polaków, dla Europy i nie tylko.

Kiedy przestał istnieć typowo uczelniany, doroczny konkurs krynicki - przemianowany na Ogólnopolski Konkurs Śpiewaków Operowych, bardzo podobny w swym profilu do Konkursu Wokalistyki Operowej w Bytomiu - powstała luka, nad którą ubolewano.

Udział jako jurora konkursów zagranicznych, a także organizowanych przez MKiS, Ogólnopolskich Przesłuchań kandydatów na owe konkursy, praca konsultanta oper Krakowskiej i Bałtyckiej i szereg innych działań - uprzytomniły mi konieczność lepszego przygotowania młodych polskich śpiewaków do występowania na forum międzynarodowym, gdzie w latach 80 notowano spadek ich sukcesów. I tak zrodził się pomysł nowego konkursu, który jednak pozostałby w sferze marzeń, gdyby nie dał mu realnej bazy Antoni Malczak, z wykształcenia muzyk. Był on wówczas (i jest nadal) dyrektorem Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Nowym Sączu, mieście, gdzie jeszcze jako solistka Opery Bytomskiej, w latach 70 zaczęłam „uczyć się uczyć śpiewu”. To on dał pomysł nazwania imprezy imieniem, związanej niegdyś ze Starym Sączem, Ady Sari i zdecydował się zająć stroną organizacyjną. Patronat nad DNAMI SZTUKI WOKALNEJ im. ADY SARI objęła krakowska Akademia Muzyczna, której sesje naukowe i festiwale, m.in. w Stalowej Woli i Baranowie, weszły w zakres moich bezcennych doświadczeń. Chodziło o stworzenie pewnego FORUM, które służyłoby wypracowaniu jednolitych kryteriów merytorycznych w dziedzinie dydaktyki wokalne, życzliwej i kompetentnej zawodowo współpracy oraz wymianie doświadczeń.

KONKURS SZTUKI WOKALNEJ im. ADY SARI

Konkursy stały się integralną częścią światowego rynku muzycznego, zamieniając się często w giełdę menadżerów-jurorów lub w pole rywalizacji jurorów-pedagogów konkurujących szkół. Wiadomo, że konkurs nigdy nie będzie obiektywnym sprawdzianem istniejącego stanu rzeczy. Ale może on również uczyć i wychowywać, jeśli kompetencja i uczciwość wezmą górę nad partykularnymi interesami i emocjami.

Chodziło więc o głębiej pojęty rozwój (polskiej) wokalistyki, w którym artystyczne wykonanie byłoby oparte na prawdziwie rzetelnym warsztacie wokalnym. Zakres pojęcia „sztuka wokalna” jest olbrzymi: dotyczy zarówno perfekcji technicznej, jak i przez nią warunkowanego, znakomitego stylistycznie, **twórczego** wykonania.

Konkurs został przeznaczony dla dyplomantów i studentów (starszych lat) uczelni muzycznych, a także dla absolwentów szkół muzycznych II stopnia. Wszelki program miał być zbliżony do programów wymaganych na liczących się konkursach światowych: obok 5 arii operowych, 1-2 partii oratoryjnych i szeregu pieśni (zróżnicowanych stylistycznie), musi on zawierać dodatkowo wykonania utworu Mozarta, utworu polski i utworu skomponowanego po 1950 roku oraz - zamiennie - pieśni Schuberta, Schumanna, Debussy'ego i in. Każdorazowe nagradzanie najlepszego głosu koloraturowego i dodatkowo utworu o charakterze wirtuozow-

skim, miało podkreślać znaczenie tego aspektu sztuki wokalne, w którym zasłynęła mistrzostwem Ada Sari.

Szczególną troską został objęty dobór jury, od którego zależy przebieg, atmosfera i wyniki konkursu. Miało znajdować się w nim 2/3 śpiewaków, ale nie samych pedagogów śpiewu. Pozostali członkowie winni rekrutować się spośród muzyków, osób kierujących placówkami muzycznymi, ewentualnie też krytyków muzycznych. Kompletowanie składu jury jest zawsze prawdziwą łamigłówką. Chodzi o to, by jurorzy - śpiewacy reprezentowali różne typy głosów i różne - na kolejnych konkursach - ośrodki, by wszyscy cieszyli się powszechnym uznaniem, a także by akceptowali proponowany skład jury. Warto wiedzieć, że jurorzy nie otrzymują żadnych informacji dotyczących uczestników, poza ich wiekiem. Nie mogą punktować studentów własnych uczelni ani swych uczniów, a w razie konieczności dyskusji na temat tych ostatnich, są zobowiązani opuścić salę obrad (co już się zdarzało).

Nowością jest **regulaminowe** dopuszczenie zmiany wyników punktacji, gdyby rezultat „arytmetyki punktów” wzbudził zastrzeżenia aż 6 spośród 7 jurorów. Po dyskusji, w której muszą wypowiedzieć się **kolejno** wszyscy jurorzy, dochodzi do powtórnego tajnego głosowania. I tu wielką wagę ma dobór jury, gdyż nerwowa i chaotyczna dyskusja może spowodować, że zwycięża faworyt **elokwentnego jurora**, nie zaś kandydat, któremu się to najpewniej należy. Uchylając rąbka tajemnicy, można powiedzieć, że do takiej dyskusji doszło tylko raz i że mieliśmy prawdziwe szczęście, jak chodzi o jurorów wszystkich naszych konkursów.

Znajdowali się wśród nich najwięksi polscy śpiewacy, a także dyrygenci i pianiści, którzy, akceptując profil tego konkursu, preferowali, obok głosu i talentu, rzetelną sztukę wokalną, gwarantującą trwałą, głęboką i nie obliczoną tylko na efekt, sztukę w muzyce. Im to należy dziękować za werdykty, które zostały potwierdzone później przez dalsze losy zwycięzców oraz za rzeczowość i spokojną, życzliwą atmosferę, za uwagi i rady udzielane uczestnikom, którzy odpadli w kolejnych etapach. Wielu naszych laureatów zdobywało - często niedługo później - nagrody na najważniejszych konkursach międzynarodowych, a prawie wszyscy cieszą się sukcesami w karierze śpiewaczej. Wymienię tu niektóre tylko nazwiska: Delaigue, Dobber, Dobrzańska, Harasimowicz, Kaleta, Kilanowicz, Kryger, Lubańska, Łykowski, Mamleew, Maciejowski, Meus, Pszonka, Raszkiewicz, Rezler, Różycki, Skaluba, Suska, Szkurgan, Wandzik-Labuda, Wrożyna.

Jako stała przewodnicząca koordynowałam prace jury, przestrzegając (ponoć czasem zbyt pedantycznie) dość skomplikowanego regulaminu, a sama (od 1991) nie punktując. Wiele wniosła obecność na ostatnich dwóch konkursach jurorów zagranicznych (na którą wcześniej nie zgadzało się MKiS), a także uczestników - głównie z niemieckiego obszaru językowego. W maju 1995 członkami jury będą m.in. słynny Luigi Alva oraz główny menadżer festiwalu w Glyndebourne, Menno Feenstra.

W trosce o podnoszenie poziomu sztuki akompaniamentu, w trakcie II konkursu powstało specjalne jury dla oceny pianistów. Inicjatywa ta spotkała się z ich powszechnym sprzeciwem, co zdecydowało o zaniechaniu tej praktyki.

Zmiany, jakie zachodzą w polskim systemie kształcenia, dyktują nowe ustalenia, dotyczące regulaminu konkursu, np. ograniczenie limitu wieku uczestników, dając możliwość brania udziału w konkursie wszystkim studentom i absolwentom wyższych uczelni. Należy mieć nadzieję, że nie będzie to dezorganizować kształcenia wokalnego, a pomoże w uczeniu samodzielności, poprzez danie szansy młodym śpiewakom podjęcia własnej decyzji o udziale w konkursie, a czasem i ryzyka samodzielnego przygotowania się do niego - co np. za granicą prawie zawsze ma miejsce.

Trzeba zaznaczyć, że organizatorzy umożliwiają wszystkim uczestnikom pozo-

NURT KONCERTOWY

Koncerty odbywające się w trakcie DNI miały prezentować rozmaite aspekty muzyki wokalne i możliwie szeroki wachlarz jej wykonawców, dysponujących sztuką śpiewu dużej miary, ale niekoniecznie tylko tych „najsławniejszych”. Koncertów było w sumie ok. 40, a projektowane były według myśli przewodniej, towarzyszącej kolejnym festiwalom. Były to recitale wybitnych polskich i zagranicznych śpiewaków, m.in. Kurta Equiluzza, Marii Foltyn, Christiane Hampe, Andrzej Hiołskiego, Simona Keenlyside'a, Poli Lipińskiej, Barbary Nieman, Bogny Sokorskiej, Elżbiety Szymtyki, Krystyny Szostek-Radkowej, Urszuli Trawińskiej-Moroz.

W koncertach tematycznych, jak np. „Instrumenty śpiewające i śpiew instrumentalny”, „Wirtuozeria w dawnej i nowej muzyce wokalne”, „Między słowem a ornametem”, „Śpiew przez pokolenia”, „Laureaci konkursów wokalnych” brali m.in. udział śpiewacy: Robert Cieśla, Andrzej Dobber, Czesław Galka, Henryka Januszewska, Zofia Kilanowicz, Katsunori Kono, Ewa Kowalczyk, Aleksandra Kucharska, Agnieszka Kurowska, Piotr Kusiewicz, Piotr Nowacki, Roma Owsieńska, Marcin Szczeciński, Andrzej Szkurgan, Grażyna Winogrodzka, Xiao Qun Chen, instrumentalni: David Cowan, Werner Dörmann, Barbara Górzyńska, J. Kotyczka, G. Olkiewicz, M. Paderewski, E. Schneider, E. Sobkowicz-Venturi, E. Stefańska, zespoły: Fiori Musicali, Ars Nova, MW2.

Prezentowano male formy operowe (m.in. w wykonaniu Warszawskiej Opery Kameralnej) i wielkie formy symfoniczne. Na każdym festiwalu występowali soliści, chór i orkiestra Akademii Muzycznej w Krakowie, pod dyr. m.in.: K. Missony, P. Przytockiego, K. Kryzy, R. Delekty.

W ramach DNI występowali również Agnieszka Fatyga, Hanna Banaszak, Jacek Wójcicki, Zbigniew Wodecki, prezentując sztukę wokalną w innych rodzajach muzyki.

W Nowym Sączu wykonawcy spotykają się z ogromnie wymagającymi słuchaczami - muszą zadowolić zwykłych melomanów, wybitne osobistości życia muzycznego i licznie przybyłych pedagogów, jurorów konkursu i jego uczestników.

Oczekuje się od nich wykonani wzorcowych... Owacje, które towarzyszyły koncertom Equiluzza, Hampe, Hiołskiego, Januszewskiej i Kusiewicza, Sokorskiej, Szostek-Radkowej, Trawińskiej-Moroz, Szymtyki, Xiao Qun Chen i Szkurgana są zarejestrowane na taśmach.

Wymieniłam tylko niektóre.

NURT NAUKOWO-DYDAKTYCZNY

Uczenie śpiewu wymaga talentu. Ale nieodzowna jest także wiedza i doświadczenie. Wiele można nauczyć się poprzez otwarcie na **inne metody**, na różne słyszenie, przez chęć stałego poszerzania swej wiedzy muzycznej i pedagogicznej. Tego nikt nie zdobędzie zamykając się ze swymi uczniami w czterech ścianach! Dlatego spotkania pedagogów wspólnie obserwujących konkurs i życzliwie dyskutujących, są szczególnie ważne dla ich rozwoju, od którego w przeważającej mierze zależą wyniki kształcenia. Ci właśnie pedagodzy podkreślali wielokrotnie, że nie sprzyja temu atmosfera uczelnianych egzaminów, ale prawdziwie pomaga nastrój, który panuje w czasie DNI w Nowym Sączu. (W tym duchu prowadzi swą nieocenioną działalność prof. Sasiadek we Wrocławiu).

W trakcie kolejnych DNI siedem razy odbyły się konferencje dziekanów wydziałów wokarno-aktorskich oraz kierowników katedr wokalistyki wszystkich uczelni muzycznych w kraju. Siedem razy odbywały się w Starym Sączu spotkania uczeni Ady Sari z publicznością: zawsze połączone z uroczystymi akcentami, mający

mi jako cel wspomnianie i uczczenie wielkiej Patronki DNI. Obchodziliśmy też jubileusze zasłużonych śpiewaczek i pedagogów, Bogny Sokorskiej i Haliny Mickiewiczówny.

Warte odnotowania - obok konferencji prasowych, spotkań z dyrektorami teatrów operowych, publicznej lekcji pokazowej - jest założenie w 1989 roku, na wzór innych krajów, Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów Śpiewu oraz Fundacji Dni Sztuki Wokalnej, której początek dały honoraria artystów zagranicznych, kierowni-
ka artystycznego DNI oraz kilku innych osób.

Nie będę w tym miejscu opowiadać o piętrzących się - wciąż większych - trudnościach, o pokornym kolataniu do drzwi decydentów w sprawach kultury, o ograniczeniach, wynikających z trudnych warunków organizacji festiwalu w Nowym Sączu. Osobny problem to np. konieczność ponownej redakcji przesyłanych nam konkursowych programów, świadczących o braku elementarnego muzycznego (i językowego) wykształcenia wielu adeptów sztuki wokalnej.

Nie ma tu też miejsca na anegdoty. Może tylko wspomnę, że na ostatnim konkursie jedna z uczestniczek zagranicznych, która nie oczekiwała, że znajdzie się w finale, nie miała żadnego stroju, poza - delikatnie mówiąc - wybitnie sportowym. Przyszła z tym do mnie jej akompaniatorka. Musiałam jej pożyczyć buty i suknię uszytą na wręczanie nagród. Dobrze, że pasowała, ale większego szczęścia jej nie przyniosła.

Wracam do osoby Antoniego Malczaka. Jest wszędzie obecny, uśmiechnięty i serdeczny - mimo nieprzespanych nocy. Przynosi jurorom kanapki, słucha muzyki! Odnosi się z równą życzliwością do uczestnika, który odpadł w pierwszym etapie, jak do „ważnego” dyrektora, który zaszczylił sądecką imprezę. Antoni Malczak otrzymał honorowe członkostwo Polskiego Towarzystwa Pedagogów Śpiewu (uchwalone jednogłośnie na walnym zebraniu we Wrocławiu, we wrześniu 1994 roku). Podobnie pracuje zespół jego pracowników, prawdziwie oddanych „swojemu” festiwalowi. Są rzetelni, pogodni i nie liczą swego czasu. Z braku miejsca wymienię tylko trzy nazwiska osób z którymi kontakt trwa cały rok: Liliana Olech, Małgorzata Kalarus i Marzanna Raińska. Ale podziękowania należą się też wielu, wielu innym.

A gdzie znajdziecie drugą Zofię Flisównę, rodowitą sądecką - ongiś zaprzyjaźnioną z Adą Sari i jej rodziną, która rozdaje gościom niezliczone, słodne pamiątki, wykonane ze słomy i kolorowej bibuły i jest naszym stałym, najwierniejszym słuchaczem?

Gościnność gospodarzy Nowego Sącza, jego szczególnie urok zyskały sobie sławę na terenie Polski. Wysokie oceny prasy, udział Radia i Telewizji Polskiej podniosły rangę imprezy.

Kochajcie muzykę w sobie, a nie siebie w muzyce - motto towarzyszące festiwalowi od początku, powinno wyznaczać jego duchową drogę. Czy w trudnych czasach znajdzie się potrzebna mu baza materialna, abyśmy wszyscy nie zmarnowali tyle trudu i nie ustali w drodze?

1985

I Dni
Sztuki Wokalnej
im. Ady Sari

I KONKURS

skład jury:

Helena Łazarzka - przewodnicząca
Adam Duliński
Halina Mickiewiczówna
Krzysztof Missona
Eugeniusz Sąsiadek
Bogna Sokorska
Henryka Januszewska - sekretarz

laureaci nagród:

nagrody regulaminowe:

I nagroda - *Aleksandra Kucharska-Szeffler* (sopran) - AM - Gdańsk
II nagroda - *Andrzej Dobber* (bas) - AM - Kraków
III nagroda - *Elżbieta Walaszczyk* (sopran) - AM - Poznań

trzy równorzędne wyróżnienia:
Zofia Kotlicka (sopran) - AM Gdańsk
Zenon Kowalski (baryton) - AM Warszawa
Joanna Zielińska (sopran) - AM Bydgoszcz

nagrody specjalne:

Zofia Kotlicka - za najlepszy głos koloraturowy
Ewa Werner - za najlepsze wykonanie utworu wirtuozowskiego
(G.F. Haendel „Meine Seele hoert im Sehen”)
Andrzej Dobber - za najlepsze wykonanie utworu W.A. Mozarta
(pieśń „Abendempfindung”)

nagrody fundowane:

Aleksandra Kucharska-Szeffler - nagroda Rektora Akademii Muzycznej
w Krakowie - za najlepsze wykonanie utworu polskiego (pieśń
„Łza” St. Moniuszki)
Andrzej Dobber - nagroda Miłośników Starego Sącza - dla najlepszego
finalisty, wychowanka Akademii Muzycznej w Krakowie
Zofia Kotlicka - nagroda Towarzystwa Miłośników Starego Sącza -
dla najlepszego finalisty pochodzącego z woj. nowosądeckiego
Maria Rydzewska - nagroda dyrektora Wydziału Kultury i Sztuki UW
w Nowym Sączu - dla wyróżniającego się akompaniatora

KONCERTY

RECITAL BOGNY SOKORSKIEJ (sopran)

W.A. Mozart	Fiolek Aria Konstancji z opery Urowadzenie z Scraju
F. Schubert	Polna różyczka Pieśń Mignon
St. Moniuszko	Prządka Wędrowną ptaszyna Rybka
G. Verdi	aria Gildy z opery Rigoletto
M. Karłowicz	Rdzawe liście Pamiętam ciche, jasne, złote dni
S. Rachmaninow	Wokaliza
M. Rimski-Korsakow	Słowik i róża
C. Saint-Saens	Słowik
J. Sokorski	W pociągu Moja córeczka
M. Ravel	Świątek Habanera

przy fortepianie: **Jerzy Sokorski**

RECITAL MŁODYCH TALENTÓW

Czesław Gałka (bas)

P. Czajkowski	Mignon Błogosławione bądźcie lasy
St. Moniuszko	Stary Kapral Kozak
G.F. Haendel	aria Cezara z opery Juliusz Cezar
W.A. Mozart	aria Leporella z opery Don Giovanni
St. Moniuszko	aria Stolnika z opery Halka
G. Verdi	aria Filipa z opery Don Carlos
G. Rossini	aria Don Basilia z opery Cyrulik sewilski

przy fortepianie: **Ewa Jeruzal**

1985

I Dni
Wzrostu Wskazy
III Dni Wzrostu

Grażyna Winogrodzka (mezzosopran)

F. Schubert	Heiden Röslein Die junge Nonne Lachen und Weinen
J. Brahms	Vier ernste Gesänge op. 121 1. Denn es gehet dem Menschen 2. Ich wandte mich 3. O Tod 4. Wenn ich mit Menschenzungen
R. Strauss	Allerseelen Nacht Morgen Zueignung

przy fortepianie: **Maria Rydzewska**

KONCERT ORKIESTRY, CHÓRU I SOLISTÓW AKADEMII MUZYCZNEJ W KRAKOWIE

wykonawcy:

Robert Kabara (skrzypce)
Marek Mleczko (obój)
Wojciech Jan Śmietana (bas)

Paweł Przytocki (dyrygent)
Bronisława Wietrzny (przygotowanie chóru)

G.F. Haendel	Dettinger Te Deum
J.S. Bach	III Koncert Brandenburski Koncert na skrzypce i obój

1. Wręczenie nagród laureatom I Konkursu

II DNI SZTUKI WOKALNEJ IM. ADY SARI

2. Helena Lazarska

1986

II DNI
SZTUKI
WOKALNEJ
IM. ADY SARI

SPIEW jest przedłużeniem mowy. To znane stwierdzenie posiada wiele znaczeń. Może być próbą wyjaśnienia genezy śpiewu, może mówić o nim jako o formie międzyludzkiej komunikacji. Może też być sformulowaniem tożsamym z podstawową zasadą włoskiej szkoły śpiewu: *canta come parli*.

Od najprostszych, spontanicznie powstających form śpiewu ludowego czy religijnego, poprzez niezliczone rodzaje indywidualnego i zbiorowego śpiewania, doszło w kręgu muzyki europejskiej do wykształcenia ideału dźwięku śpiewanego i odpowiadających mu technik wokalnych.

Zmiennie w historii muzyki - przeciwstawienie oraz symbioza słowa i dźwięku, linii wokalne i instrumentalnej, prowadziły głos ludzki od diatoniki chorału gregoriańskiego do wagnerowskiej chromatyki. Dla muzyki i przez nią przekształcał się i rozwijał instrument ukryty w człowieku i kierowany przez jego ucho, serce i wyobraźnię - wpływając z kolei na przyszły kształt owej muzyki. Powstawały kolejne szkoły pedagogiczne szukając dróg formowania techniki wokalne - ale to zawsze dla muzyki dnia wczorajszego. Nowa muzyka była bowiem z konieczności domeną intuicji jej współczesnych wykonawców o cechach geniuszu.

Wiek XVIII doprowadził instrument głosowy do szczytów elastyczności i wirtuozowskiej sprawności technicznej, rozkoszując się jego fizycznym pięknem. Wiek XIX z jednej strony uprzywilejował intymną, pełną kolorowych odcieni lirykę wokalną, a z drugiej szukał wypowiedzi w wybuchowej ekspresji i bohater-

skim śpiewie opery romantycznej - aż do jaskrawości efektów weryzmu.

I nastał nasz wiek XX. Wydaje się, jakoby powiedział, że w muzyce nic nie jest niemożliwe. Śpiew zaczął sobie szukać nieznanych, nigdy nie przewidywanych dróg, wedle nowych i różnych między sobą zasad muzycznego myślenia. Ale ostatnie 20 lat tego wieku przynosi także renesans muzyki dawnej, a więc i poszukiwanie odpowiednich dla niej głosów i właściwej techniki śpiewu. Mamy wreszcie festiwale i konkursy muzyki Bacha, Mozarta, Schumanna, Verdiego czy Wagnera. Dokąd więc iść, jaką drogę wybrać, jak kształcić siebie i innych?

Wszystko przemawia - jak to jest w nauce czy medycynie - za specjalizacją. Zanim jednak do niej dojdzie, trzeba prześledzić, a częściowo przejść drogą, którą kroczyła muzyka kolejnych epok - tak, aby budować swój instrument i dojrzeć artystycznie do umiejętności wyboru. Zarówno wokalne wirtuozostwo, jak uchwycenie klimatu monteverdiowskiego „recitar cantando” czy parlanda Debussy'ego, zadumy Schumanna czy uniesienia rozległej frazy Verdiowskiej, wymagają pracy, pracy lat, dni i godzin. Im więcej zafascynowania samą muzyką, tym mniej czasu na myśli, słowa i działania, które przeszkadzają żyć, współżyć i tworzyć. Dlatego w ciągu tych Dni, którym patronuje wielka sztuka i postać A. Sari, udajmy się wspólnie na poszukiwanie utraconej sztuki wokalne - po to, by muzyka wszechczasów mogła żyć. Szukajmy Muzyki w sobie, a nie siebie w Muzyce. My wszyscy.

1986

II Dni
Sztuki Wokalnej
im. A. Sari

II KONKURS

skład jury:

Helena Łazarska - przewodnicząca
Zdzisław Donat
Mieczysław Dondajewski
Michalina Growiec
Halina Mickiewiczówna
Bogdan Paprocki
Eugeniusz Sasiadek
Franciszek Wesolowski
Irena Winiarska
Bożystaw Szynalski - sekretarz

nagrody regulaminowe:

I nagroda - *Katarzyna Suska* (mezzosopran) - AM Kraków
II nagroda - *Zofia Kilanowicz* (sopran) - AM Kraków
II nagroda - *Grzegorz Różycki* (bas) - AM Łódź
III nagroda - *Jolanta Wrożyna* (sopran) - AM Katowice

wyróżnienia:

I wyróżnienie - *Elżbieta Smyła-Kubiak* - AM Poznań
II wyróżnienie - *Izabela Wandzik* - AM Katowice
III wyróżnienie - *Barbara Sanejko* - AM Łódź

nagrody specjalne:

Katarzyna Suska - za najlepsze wykonanie utworu mozartowskiego
Zofia Kilanowicz - nagroda im. Mieczysława Karłowicza Warszawskiego
Towarzystwa Muzycznego
Zofia Kilanowicz - nagroda Towarzystwa Muzycznego im. Karola Szymanowskiego
Katarzyna Suska - Nagroda Ministra Kultury i Sztuki
Zofia Kilanowicz - nagroda PAGARTU
Robert Cieśla - nagroda Sądeckiego Towarzystwa Muzycznego dla najbardziej obiecującego głosu tenorowego
Katarzyna Suska - nagroda Miłośników Starego Sącza dla najlepszego uczestnika z Akademii Muzycznej w Krakowie
Zofia Kilanowicz - nagroda Towarzystwa Miłośników Starego Sącza dla najlepszego uczestnika z województwa nowosądeckiego

Z okazji 100 rocznicy urodzin patronki konkursu, Ady Sari, powołano dwa dodatkowe zespoły jury.

jury w składzie:

Barbara Nieman
Halina Mickiewiczówna
Bogna Sokorska

przynało następujące nagrody:

Jolanta Wrożyna - dla wybitnego głosu koloraturowego
Piotr Przeniosło - za najlepsze wykonanie utworu wirtuozowskiego
(aria Cezara z opery Juliusz Cezar)

jury w składzie:

Jerzy Sulikowski
Maria Szmyd-Dormus
Janusz Zathej

przynało nagrody dla wyróżniających się akompaniatorów konkursu:

Bogdana Kulakowskiego
Marii Rydzewskiej
Andrzeja Nanowskiego

KONCERTY

INAUGURACYJNY KONCERT SYMFONICZNY

wykonawcy: *chór i orkiestra Akademii Muzycznej w Krakowie*

solisci:
Zofia Kilanowicz (sopran) - III
Agnieszka Wietrzny (mezzosopran) - III
Tadeusz Słowiak (tenor) - III
Andrzej Bernagiewicz (bas-baryton) - III
Andrzej Dobber (bas-baryton) - II

dyrygują:
Bronisława Wietrzny - I
Kazimierz Kryza - II i III

prowadzenie: *Jacek Berwaldt*

I	K. Penderecki	Agnus Dei
II	J.S. Bach	Ich habe genug
III	M.J. Zebrowski	Magnificat

3. *Jerzy Karolus*
Danuta Damińska-Natanek
Halina Mickiewiczówna
Barbara Nieman
Bogna Sokorska

4. *Halina Mickiewiczówna* i *Maria Foltyn*

RECITAL KLAWESYNOWY ELŻBIETY STEFAŃSKIEJ-LUKOWICZ

F. Couperin	Les fastes de la ancienne menestrandies
J.P. Rameau	Tambourin
	Musette
	Le rappel des oiseaux
G.F. Haendel	Suita g-moll
A. Soler	Fandango

prowadzenie: Anna Woźniakowska

RECITAL WOKALNY KRYSTYNY SZOSTEK-RADKOWEJ (mezzosopran)

F. Rossi	aria z opery Mitrane
G. Garissini	Canzone
G. Giordani	Arietta
A. Scarlatti	aria z opery Il Pompeo
J.P. Martini	Plaisir d'amour
R. Strauss	Morgen op. 27
	Ruhe meine Seele op. 27
	Zueignung op. 10
J. Brahms	Heimweh II op. 63
	Feldeinsamkeit op. 86
	Meine Liebe ist grün op. 63
S. Rachmaninow	W młczani nocy tajnoy op. 4
	K'dietiam op. 26
	O niet, molju, nie uchadi op. 4
I.J. Paderewski	Gdy ostatnia róża zwiędła
	Siwy koniu
St. Moniuszko	Znasz-li ten kraj
	Latem brzoźka mała
	Dobra noc

przy fortepianie: Maciej Paderewski

prowadzenie: Jacek Berwaldt

5. Katarzyna Suska

6. Ewa Kowalczyk-Pawlik i Mariola Kowalczyk

7. Jury II Konkursu: R. Szymański, J. Zatycki, B. Paprocki, M. Głowicki, M. Dondajewski, I. Winiarska, H. Mickiewiczówna

WIRTUOZERIA W DAWNEJ I NOWEJ MUZYCE WOKALNEJ

wykonawcy: *Henryka Januszewska* (sopran) - I, III, VI, VII, VIII
Piotr Kusiewicz (tenor) - II, V, VIII
Jerzy Knetig (tenor) - IV, V
Elżbieta Stefańska-Lukowicz (klawesyn) - I, II, IV, V, VIII
Julia Ormicka (harfa) - III
Grzegorz Olkiewicz (flet) - I, II, III, VI

- I G.Ph. Telemann Kantata na święto Trzech Króli
- II G.Ph. Telemann Kantata na śmierć kanarka
- III J. Kapr Cviceni pro gydli
- IV S.S. Szarzyński Pariendo non gravaris
- V C. Monteverdi Mentre vaga Angioletta (VIII księga Canti amorosi)
- VI A. Schoenberg Pierrot Lunaire - nr VII
- VII L. Berio Sequenza III na głos żeński
- VIII G. Rossini Duetto buffo di due gatti

prowadzenie: *Marian Wallek-Walewski*

WIBITNI MŁODZI ŚPIEWACY

wykonawcy: *Ewa Kowalczyk* (sopran) - IV, VI
Aleksandra Kucharska (sopran) - I, III
Andrzej Dobber (bas-baryton) - II, V

- I M. Musorgski W izbie dziecięcej
 tekst M. Musorgski 1. Z nianią 2. W kącie 3. Żuk 4. Z łalką
 5. Przed zaśnięciem 6. Jazda na kijku
 7. Kot Bartek
- II M. Musorgski Bez słońca
 tekst A. Goleniszczew-Kutuzow 1. W czterech ścianach 2. Nie rozpoznałaś mnie
 w tłumie 3. Zakończył się dzień świąteczny
 4. Tęsknij! 5. Elegia 6. Nad rzeką
- III K. Szymanowski Pieśni kurpiowskie op. 58 Z.I
 tekst ludowy 1. Lecioly zurazie 2. Wysła burzycka
 3. Uwoz mamó 4. U jeziorecka
- IV M. Ravel Scheherazada
 tekst T. Klingsor 1. Azja 2. Czarodziejski flet 3. Obojętny
- V M. Ravel Trzy pieśni Don Kichota do Dulcinei
 tekst P. Morand
- VI K. Szymanowski Tryptyk
 tekst J. Kasprzowicz 1. Jestem i płacę 2. Święty Boże
 3. Pieśń wieczorna

przy fortepianie:

Maria Rydzewska
Andrzej Nanowski
Andrzej Pikul
Zbigniew Pawlicki

prowadzenie:

1986

II Ogólnopolski
 Konkurs Wokalny
 im. Ady Schar

GWIAZDY POLSKIEGO BELCANTA

wykonawcy: *Bogna Sokorska* (sopran)
Barbara Nieman (sopran)
Maria Foltyn (sopran)
Urszula Trawińska-Moroz (sopran)

Bogna Sokorska

A. Thomas
 G. Verdi
 M. Karłowicz

Jerzy Sokorski

A. Thomas

przy fortepianie:

aria Mignon z opery Mignon (Connais-tu le pays ...)
 aria Gildy z opery Rigoletto
 Pamiętam ciche, jasne, złote dni
 Rdzawe liście
 W pociągu
 Moja córeczka
 aria Filiny z opery Mignon

Jerzy Sokorski

Barbara Nieman

G. Puccini

St. Moniuszko
 G. Gershwin
 F. Lehár

przy fortepianie:

aria Lauretty z opery Gianni Schicchi
 aria Mimi z I aktu opery Cyganeria
 aria Hrabiny z II aktu opery Hrabina
 kolysanka Bess z opery Porgy and Bess
 walc Ewy z operetki Ewa

Teresa Brzozowska

Maria Foltyn

G. Bizet

przy fortepianie:

Habanera z opery Carmen
 Sequidilla z opery Carmen

Elia Susmanek

Urszula Trawińska-Moroz

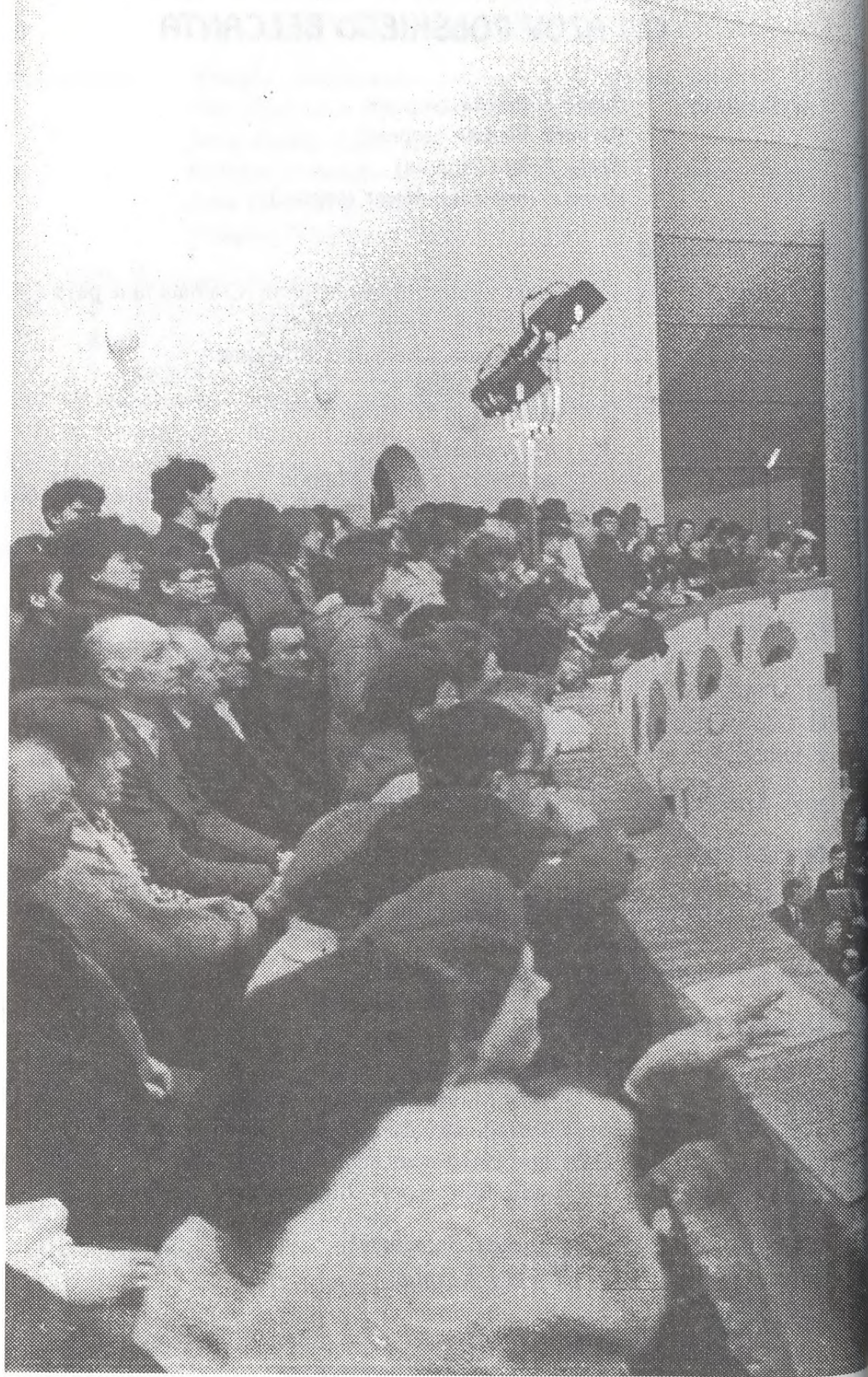
M. Żerbin
 G. Puccini
 G. Donizetti
 A. Boito
 Ch. Gounod

przy fortepianie:

prowadzenie:

Wokaliza
 walc Musetty z opery Cyganeria
 kawatina Lindy z opery Linda di Chamomix
 aria Małgorzaty z opery Mefistofeles
 walc Julii z opery Romeo i Julia

Teresa Brzozowska
Jerzy Karolus

8. Koncert Symfoniczny Solistów, Chóru i Orkiestry Akademii Muzycznej w Krakowie (1987)

9. Helena Łazarska, Zofia Kilanowicz, Krzysztof Missona

10. Helena Łazarska i Antoni Maleczak

1987

III Dni
Sztuki Współczesnej
im. Ady Gier

INSTRUMENT JAK GŁOS - GŁOS JAK INSTRUMENT

Tak samo jak malarz naśladuje przyrodę, tak właśnie grający na instrumentach dętych i smyczkowych winni naśladować głos ludzki" pisał w 1535 roku S. Ganassi. „Muzykę Bacha śpiewać trzeba głosem instrumentalnym” zaleca G. Armin, podobnie jak H. Biehle, który stwierdza, że styl śpiewu mozartowskiego ma charakter wybitnie instrumentalny.

Historia rozwoju muzyki ukazuje nam od najdawniejszych czasów ów nieustanny wzajemny wpływ muzyki wokalne i instrumentalnej, ich zazębianie się i przenikanie.

Sztuka śpiewu, podążając za zmiennym natchnieniem kompozytorów i stylem epoki, skłania się bądź to w stronę eksponowania słowa, bądź muzyki. Dzieła takich geniuszy, jak Monteverdi, Bach czy Mozart, splatając oba te czynniki w wielką jedność, pozwalały oddychać równowagą, której źródła tkwiły jednak zawsze ... w samej muzyce.

Instrumenty, które jeszcze w okresie średniowiecza zdwajały głosy wokalne, poczęły stopniowo usamodzielniać się, indywidualizować, rozwijając zakres swych możliwości.

W starych traktatach, czy też oglądając zbiory instrumentów dawnych, możemy śledzić bieg owej ogromnej ewolucji, którą równolegle przechodził - niezmienny w swej anatomicznej budowie - ludzki głos.

Estetyka naśladownictwa panująca w muzyce od renesansu do późnych lat baroku wносиła do muzyki instrumentalnej elementy ilustrujące głosy zwierząt, ludzi, a także przejawy świata zewnętrznego - co w istocie bliższe byłoby specyfice głosu ludzkiego. Śpiew natomiast przejmował cechy muzyki instrumentalnej, choćby w zakresie zdobnictwa. Praktyka wczesnobarokowa odznacza się przemiennością ozdobników

wokalnych i instrumentalnych. Rognone żądał od instrumentów ornamentacji naśladowujących głos. Tremolo skrzypcowe - po raz pierwszy pojawiające się u Mariniego i Monteverdiego - było instrumentalną adaptacją „koziego trylu”, stosowanego w śpiewie w ramach gorgii i z kolei przeniesione zostało na organy, pod nazwą „imitatio violistica”.

Organy właśnie stały się owym dominującym w okresie baroku instrumentem. Podstawą ich ówczesnego - jasnego i przenikliwego brzmienia były barwy instrumentów dętych.

W tym okresie pojawia się „nowy instrument wokalny”. Jest nim śpiew kastratów. Barwą spójny z dźwiękiem barokowych organów, nacechowany jest wielką siłą i elastycznością. Duża wytrzymałość oddechowa i wciąż doskonały stopień wirtuozerii tego śpiewu, rozwijał sztukę wokalną, błyszcząc w późnej fazie baroku w wielkich solowych kadencjach - podobnych popisowym kadencjom skrzypiec czy fletu.

Rozwój budowy organów mówi nam o poszukiwaniu barw zbliżonych do głosu ludzkiego, który „jest najpiękniejszym instrumentem” - jak pisze w 1713 roku J. Mattheson. Liczne wówczas głosy - rejestry organowe: vox humana, vox virginiae próbowały imitować głos człowieka. Wsławiły się: rejestr falsetowy, a także „głos śpiewający jak pielgrzym co zdąża do św. Jakuba” organów St. Etienne w Troyes. Również głos fletowy (8!) organów Gaspariniego w Görlitz z powodzeniem imitował barwę głosu kobiecego.

Przemiany, dokonujące się w sztuce organowej wpłynęły z kolei na rozwój gatunków głosu śpiewanego. I tak np. kiedy u Buxtehudego partie przeznaczone dla klawiatury nożnej pozyskują funkcje solistyczne, w muzyce wokalnej dochodzi do znaczenia głos basowy.

H.G. Nageli (w 1809 roku) zauważa zbieżność barwy pewnych samogłosek z brzmieniem niektórych instrumentów

dętych. I tak bazą dźwięku rogu jest „u”, klawetu „e”, dzwonów „i”. fletu (w górze) - u (Y), fagotu (w dole) - o (oe). Natomiast z naśladowania tych instrumentów wzięło się jodlowanie w śpiewie.

Późnobarokowy ideał dźwięku (podobny do barwy vox humana (8) organów Silbermanna) odchodzi od przenikliwego blasku i srebrości dźwięku, i - zgodnie ze stylem galant - poszukuje wytwornej śpiewności.

Kiedy tracą swe znaczenie konwencje barokowych figur retorycznych, nastaje epoka muzyki instrumentalnej. Jej wyraz emocjonalny pochodzi w dużej mierze z muzyki wokalnej, głównie operowej. Klasycyzm szuka teraz prawdy artystycznej w indywidualizacji i różnicowaniu środków wyrazu, w szlachetnej prostocie i jasności. Już nie zachwyca śpiew kastratów, który coraz częściej zastępują naturalne gatunki głosów.

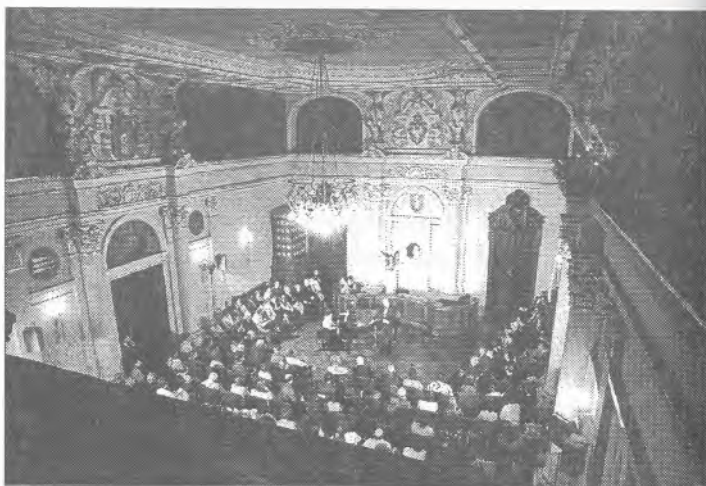
Podobnie, jak wcześniej śpiewana fraza bachowska miała kształt figuracji organowych, teraz muzyka wokalna Mozarta nosi w sobie wyraźne znamiona jego dzieł instrumentalnych.

A czyż nie to samo można powiedzieć o utworach wokalnych XX wieku, na przykład - Antona Weberna? Czyż później, efekty quasi - śpiewacze „nowej wokalistyki” Cage’a i Beria nie są analogicznie dźwiękowości preparowanych instrumentów?

Sztuka śpiewacza zadziwia i zachwyca tam, gdzie przekroczony zostaje limit naturalnych możliwości, a także granica konwencji, przyzwyczajenia i wyobraźni. Kiedy pokonany jest opór materiału, wtedy instrument śpiewa, a głos ludzki - na przeciwnym krańcu mowy, niczym najdoskonalszy instrument olśniewa wirtuozerią. Na chwałę muzyki i ku radości nas wszystkich.

11. Kurt Equiluz

12. Recital Andrzeja Hliolskiego

1987

III Dni
Szuki Wokalisty
im. Ady Szwaj

KONCERTY

NADZWYCZAJNY RECITAL INAUGURACYJNY Kurt Equiluz (tenor) - Austria

R. Schumann	Liederkreis op.39 In der Fremde Intermezzo Waldeggespräch Die Stille Mondnacht Schöne Fremde Auf einer Burg In der Fremde Wehmut Zwielicht Im Walde Frühlingsnacht	
J. Brahms	O wüsst ich doch den Weg zurück	Groth
	Geheimnis	Candidus
H. Wolf	Der Gartner	Mörke
	Nimmersatte Liebe	Mörke
	Er ist's	Mörke
J. Marx	Venetianisches Wiegenlied	Heyse
	Seelige Nacht	Hartleben
R. Strauss	Traum durch die Dämmerung	Bierbaum
	Du meines Herzens Kronelein	Dahn
	Heimliche Aufforderung	H.J. Mackay

przy fortepianie:

Margit Fussi - Austria

prowadzenie:

Zbigniew Pawlicki

LAUREACI KONKURSÓW WOKALNYCH

część I

wykonawcy: - laureaci Ogólnopolskiego Konkursu im. Karola Szymanowskiego

Jolanta Gzella (mezzosopran) - I

Zofia Kilanowicz (sopran) - VI

Agnieszka Kurowska-Janecka (sopran) - III

Wanda Laddy (sopran) - IV

Wojciech Okraska (bas) - II

Grzegorz Różycki (bas-baryton) - V

Elżbieta Kusiak (fortepian) - V, VI

Ewa Szpakowska (fortepian) - I, II

Katarzyna Nowakowska (fortepian) - III, IV

13. Roma Owsńska i Piotr Nowacki

14. Urszula Trawińska-Moroz i Mikołaj Moroz

1987

III Dni
Szkoły Wokalisty
im. Ady Szwaj

ŚPIEW PRZEZ POKOLENIA

wykona:

Bogna Sokorska (sopran) - I, II
Urszula Trawińska-Moroz (sopran) - III, V, VI
Mikołaj Moroz (tenor) - IV, VI

I	S. Rachmaninow K. Szymanowski J. Sokorski	wokaliza Trzy złote listki Czarny portret Chwila na werandzie Moja córeczka
II	G. Verdi	aria Violetty z opery La Traviata aria Violetty z III aktu opery La Traviata "Addio del passato"
	G. Rossini	aria Rozyny z III aktu opery Cyrulik sewilski "Contro un cor"
III	F. Chopin	Pierścień Śliczny chłopiec
	M. Karłowicz	Zasmuconej Pamiętam ciche, jasne, złote dni...
	St. Niewiadomski	Otwórz Janku
	L. Różycki	Rajski ptak
IV	St. Moniuszko	Prząśniczka Grajek
	St. Żeleński	Zawód
	E. de Curtis	Non ti scordar di me
	R. Leoncavallo	Poranek
	G. Puccini	walc Musetty z opery Cyganeria
	L. Denza	Niebieskie oczy koloru morza
	Ch. Gounod	walc Julii z opery Romeo i Julia
VI	G. Verdi	duet Violetty i Alfreda z I aktu opery La Traviata

przy fortepianie:

Jerzy Sokorski

prowadzenie:

Maria Rydzewska

Ewa Pawlik Zmudzńska

KONCERT SYMFONICZNY orkiestry, chóru i solistów ~~1987~~ w Krakowie

- solisci:
- Zofia Kilanowicz** (sopran)
Marzena Piekarczyk (sopran)
Janina Prusek (sopran)
Tadeusz Słowiak (tenor)
Witold Wrona (tenor)
Daniel Kaleta (bas)
- dyrygent:
- Krzysztof Missona**

J. Haydn Stworzenie Świata

przygotowanie chóru: **Lidia Matynian**

przewodzenie: **Jacek Berwaldt**

GLÓS - TO ODECH, KTÓRY ŚPIEWA.

to dźwięczące przejawianie się życia. Jest on lustrzanym odbiciem tego, co ludzi najbardziej odróżnia, ich płci, wieku, ich indywidualnych potrzeb: ich osobowości. I tak „śpiewający głos jest projekcją ludzkiego istnienia w sferze dźwięku, jest przeobrażeniem jego cielesnego bytu w udźwiękowioną duchowość” (Paul Bekker).

Pojęcie sztuki wokalne łączy się z zagadnieniem techniki śpiewu. Sztuka (po grecku techné) - pojmowana w starożytności bardzo szeroko, obejmująca nie tylko malarstwo, ale i stolarstwo czy krawiectwo - była umiejętnością produkowania wedle reguł. W pierwszym okresie jednak muzykę i poezję łączono nie z techniką, umiejętnościami i regułami, ale z natychniem.

W XIX wieku, obok załazków nauki dotyczącej anatomii i fizjologii głosu, znaniemy jest w teoretycznej myśli wokalistyki nurt, który w dźwięku śpiewanym widzi ucieleśnienie duchowości. Wedle Scheela dźwięk jest rzeczą samą w sobie, przejawem ducha (nie jego lustrzanym odbiciem). Posiada on własne życie, które przy współudziale woli i ciała się ujawnia, ale nie da się go „wydobyć”. Zna on swe zadania i możliwości, wie jak koordynować funkcje z nim związane. Błędem są „metody” rządzenia głosem, gdyż wiedza nie zdominuje sił znajdujących się poza umysłem. Artysta tworzy „podatny tajemnym trybom”, toteż uczeń nie powinien być obciążony wiedzą o funkcjonowaniu aparatu, ale śpiewać „wedle uczucia”. Zadaniem profesorów jest nauczyć go „właściwie odczuwać”. „Śpiew będzie więc - dopowiada Erwin Ross - czynnością jak wiele innych podświadomie sterowanych, jak słyszenie czy patrzywanie. Człowiek błędzi myśląc, że śpiewa: to śpiewa dźwięk sam przez siebie, zadaniem człowieka jest mu nie przeszkadzać, funkcjonuje on jak lot ptaka czy blask diamentu”.

15. Robert i Ryszard Ciechan

16. Simon Kcentyside

Nieco dalej idzie Joseph Rutz. Reguły tworzenia i tajniki kształcenia głosu pozostaną zawsze tajemnicą. Poznajemy je, poznając duszę. Ciało jest elementem, który służy dźwiękowi, ten jednak jest obrazem ducha. Nie sterowanie mięśniami winno służyć wydobywaniu dźwięków, ale przyjęcie odpowiedniej postawy uczuciowej i uaktywnianie wyobraźni. Tak np. stworzenie postaci i gest pomagają na scenie w znalezieniu odpowiedniego głosu w śpiewie.

Wedle tych teorii żadna metoda nie jest w stanie spełnić najważniejszego zadania kształcenia głosu: uwolnienia go od wszelkich zahamowań. Chodzi o korelację wszystkich czynników technicznych z potencjałem wewnętrznym, o dotarcie do wnętrza problemu. Doprowadzenie głosu do „piękna, siły i młodości, a więc do wolności, polega na uwolnieniu go od tego, co cielesne, a więc chwiejne i niepewne”. (Ross)

Czy niepewne? Wiedza naszego stulecia wprowadziła kamerę do ludzkiej krtani i przeliczyła jej najbardziej skomplikowane drgania. Ale sztuka wokalna naszej doby wciąż upada. Czy nie umiemy korzystać ze zdobyczy nauki w pracy nad głosem? Czy zawiniły tu uskrzydłone teorie ubiegłego wieku? A może „mędrca szkiełko i oko” zamknęły nam tamtą, inną perspektywę?

Chwała tym, którzy odnajdą złoty środek - starogrecką receptę na prawdziwe szczęście ...

III KONKURS

skład jury:

Helena Łazarska - przewodnicząca
Jerzy Artysz
Kazimiera Goławska
Andrzej Hiolski
Zofia Janukowicz-Pobłocka
Halina Mickiewiczówna
Zbigniew Pawlicki
Barbara Niewiadomska - sekretarz jury

Laureaci nagród

nagrody regulaminowe:

- I nagroda - *Piotr Łukowski* (kontrałtenor) - AM Wrocław
- II nagroda - *Eugenia Rezler* (mezzosopran) - AM Warszawa
- III nagroda - *Daniel Kaleta* (baryton) - AM Kraków

wyróżnienia:

Wojciech Maciejowski (tenor) - AM Poznań
Stanisław Meus (tenor) - AM Poznań
Małgorzata Wanda Zygmianiak (sopran) - AM Wrocław
Leszek Skrla (baryton) - AM Gdańsk
Ewa Łysak-Wodziańska (sopran) - AM Kraków
Bożena Harasimowicz (sopran) AM Gdańsk

nagrody specjalne:

Piotr Łukowski - za wykonanie utworu o charakterze wirtuozowskim (aria z oratorium Semele G.F. Haendla)
Eugenia Rezler - za wykonanie pieśni F. Schuberta ("Małgorzata przy kołowrotku")
Wojciech Maciejowski - za wykonanie utworu W.A. Mozarta nie należącego do twórczości operowej (Aria Koncertowa "Per Pieta")
Barbara Niedziela - za wykonanie utworu polskiego (aria Hanny z IV aktu opery Straszny dwór)
Natalia Jania - nagroda dla najlepszego uczestnika konkursu - absolwenta szkoły muzycznej II stopnia.

nagrody pozaregulaminowe:

nagroda Katedry Wokalistyki Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu za najlepsze wykonanie arii oratoryjnej, kantatowej, koncertowej:

Bożena Harasimowicz - aria z kantaty nr 51 J.S. Bacha

Daniel Kaleta - aria z kantaty nr 56 J.S. Bacha

nagroda Towarzystwa Miłośników Starego Sącza

Bożena Harasimowicz - za wykonanie pieśni W.A. Mozarta "Fiolek"

nagroda Sąddeckiego Towarzystwa Muzycznego za wykonanie polskiej pieśni współczesnej:

Piotr Łukowski - za pieśń T. Sikorskiego

Wojciech Maciejowski - za pieśń S. Kisielewskiego

Ryszard Minkiewicz - za wokalizę R. Twardowskiego

nagroda za szczególne predyspozycje w zakresie wykonawstwa muzyki operowej:

Katarzyna Nowak

Beata Lidia Zawadzka

nagroda Krajowego Biura Koncertowego - zaproszenie laureatów konkursu na koncerty w Tarnowie, Warszawie i Opolu

nagroda Agencji Artystycznej SILESIA w Katowicach - zaproszenie laureatów trzech pierwszych nagród na koncerty

nagroda Funduszu Artystycznego im. Ady Sari - zaproszenie laureatów trzech pierwszych nagród na koncerty w Łodzi

17. Agnieszka Fatyga

1988

IV Międzynarodowy Konkurs Wokalny im. Ady Sari

KONCERTY

INAUGURACYJNY RECITAL MISTRZOWSKI ANDRZEJA HIOLSKIEGO (baryton)

F. Chopin	Gdzie lubisz...
	Leci liście z drzewa...
St. Moniuszko	Rozmowa
	Stary Kapral
M. Karłowicz	Skąd pierwsze gwiazdy...
	Śpi w blasku nocy
	Na spokojnym ciemnym morzu
	Zaczarowana królewna
J.K. Gall	Gdybym był młodszy
F. Liszt	Lorelei
H. Wolf	Verborgenheit
	Und willst du deinen Liebsten sterben sehen...
M. Ravel	3 pieśni Don Kichota do Dulciney
przy fortepianie:	Helena Christienko
prowadzenie:	Ewa Pawlik-Żmudzińska

LIRYKI I DUETY STANISŁAWA MONIUSZKI

wykonawcy:	Ewa Kowalczyk-Pawlik (sopran) - I, II, V-IX
	Mariola Kowalczyk (mezzosopran) - I-VI, IX
	Robert Cieśla (tenor) - X-XIV, XX
	Ryszard Cieśla (baryton) - XV-XX

I	Kolęda	L. Kondratowicz
II	Duettino	A. Mickiewicz
III	Świerszcz	J.N. Kamiński
IV	Chochlik	A.E. Odyniec
V	Niemen i Wilija do Litwinek	A.E. Odyniec
VI	Krakowiak	E. Wasilewski
VII	Piosenka wieśniacza	J. Czeczot
VIII	Czy powróci	J.I. Kraszewski
IX	Pierwsze wrażenie	L. de Perthes
X	Krakowiaczek	
XI	Swaty	
XII	Wiosna	
XIII	Kwiatek	
XIV	Znasz-li ten kraj	
XV	Dwie zorze	
XVI	O matko moja	

- XVII Pieśń wojenna
 XVIII Czarny krzyż
 XIX Do Niemna
 XX duet Janusza i Jontka z opery Halka

przy fortepianie: **Maria Rydzewska**
Ewa Skórska
 prowadzenie: **Maria Foltyn**

NADZWYCZAJNY RECITAL WOKALNY SIMONA KEENLYSIDE'A (baryton) Wielka Brytania

F. Schubert	Verklarung Ganymed Geheimes Rastlose Liebe Dem Unendlichen Himmelsfunken Wanderers Nachtlied: ("Über allen Gipfeln...") ze zbioru Mörike - Lieder Gesang Weyla's Auf einer Wanderung Nimmersatte Liebe Bei einer Traung Der Jäger ze zbioru Des Knaben Wunderhorn Der Schildwache Nachtlid Verlorne Muh	Herder Goethe Goethe Goethe Klopstock Silber Goethe
H. Wolf		
G. Mahler		
M. Ravel	Deux mélodies hébraïques Kaddisch L'enigme éternelle Histoires naturelles: (Renard) Le paon Le cygane Le grillon Le Martin peucheur La pintade	

przy fortepianie: **David Cowan (Wielka Brytania)**
 prowadzenie: **Anna Woźniakowska**

1988

IV Dni
 Festiwalu Wokalnego
 im. Ady Szwaj

MIEDZY SLOWEM A ORNAMENTEM G.F. Haendel - opera SOSARME (opera seria) i SONATY TRIOWE

wykonawcy: **Henryka Januszevska** (sopran) - Elmira - II, III, VII-IX
Piotr Kusiewicz (tenor) - Argone, Haliat - III, V, IX
Marcin Szczycinski (kontrałtenor) - Sosarme - III, VIII, IX
ZESPÓŁ MUZYKI BAROKOWEJ "FIORI MUSICALI":
Zygmunt Kaczmarzski (skrzypce barokowe) - kierownictwo artystyczne

Marta Czarny-Kaczmarzka (klawesyn)
Bożena Horodziej-Mucharska (skrzypce barokowe)
Małgorzata Muzyka-Golęgorska (altówka barokowa)
Tadeusz Blachut (wiolonczela barokowa)

- I Sonata triowa G op.5 nr 4, cz. I, II
Allegro
A tempo ordinario. Allegro
- II aria Elmiry - "Rendi'l sereno al siglio"
- III recytatyw (Elmira, Argone, Sosarme) - "Per la segreta porta"
aria Sosarme - "M'oppo da Generoso"
- IV Sonata triowa G op.5 nr 4, cz. III, IV, V
Passacaglia
Gigue
Menuet Gigue d.c.
- V recytatyw i aria Haliat - "La turba adulatrice"
- VI Sonata triowa G op.2 nr 8
Andante
Allegro
Largo
Allegro
- VII recytatyw i aria Elmiry - "Dite pace"
- VIII duet Elmiry i Sosarme - "Tu caro, caro sei"
- IX Final (Elmira, Sosarme, Haliat) - "Dopo l'ire si funeste"

prowadzenie: **Marek Dyżewski**

JÓZEF HAYDN - APTEKARZ (opera buffa)

wykonawcy: **solisci, chór i orkiestra Akademii Muzycznej w Krakowie**

Zofia Kilanowicz (sopran) - Griletta
Monika Konieczna (sopran) - Griletta
Joanna Kściuczyk (mezzosopran) - Walpino
Aleksandra Marzec (mezzosopran) - Walpino
Tadeusz Słowiak (tenor) - Mengone
Jan Sulikowski (tenor) - Mengone
Konrad Szota (baryton) - Sempronio
Wojciech Smilek (baryton) - Sempronio

18. Bogna Sokorska

19. Bogna i Jerzy Sokorscy

1988

IV Dni
Sztuki Włodzkiej
im. A. S.

kierownictwo muzyczne:
reżyseria i scenografia:
korepetytor solistów:
prowadzenie:

Ewa Mizerska-Golonek
Wojciech ZiętarSKI
Maria Guzik
Jacek Berwaldt

UROCZYSTY KONCERT JUBILEUSZOWY z okazji 40-lecia pracy artystycznej BOGNY SOKORSKIEJ

wykonawcy: **Bogna Sokorska** (sopran)
Maria Foltyn (sopran)
Barbara Nieman (sopran)
Andrzej Miolski (baryton)

G. Rossini	aria Rozyny z opery Cyrulik sewilski
St. Moniuszko	Prządka
	Prząśniczka
	recytatyw z opery Halka
	kawalina z opery Halka
M. Karłowicz	Rdzawe liście
K. Szymanowski	U jeziorecka
J. Sokorski	Ptak o świcie
C. Saint-Saens	Słowik i róża z dramatu Parysatis
M. Rmski-Korsakow	Słowik i róża
A. Dworzak	Pieśń cygańska nr 4
P. Czajkowski	Czy to wśród dnia
	Taka dziwna dziś noc
F. Flotow	Pieśń irlandzka z opery Marta
P. Tosti	Serenada
	Gdybyś zażądała
E. Curtis	Żegnaj, piękny śnie

przy fortepianie: **Jerzy Sokorski**
Helena Christienko
prowadzenie: **Wojciech Dzieduszycki**

20,21. J. Haydn, Aptekarz

1990

V
Szkoła Wokalna
im. Ady Olskiej

KONCERTY

RECITAL AGNIESZKI FATYCI

program: melodie ze znanych musicali, songi Jacquesa Brela,
kompozycje własne artystki

prowadzenie: **Wojciech Olszański**

LAUREACI KONKURSÓW WOKALNYCH

wykonawcy: **Barbara Krzekotowska** (sopran) - I, II
Agnieszka Kurowska-Janecka (sopran) - III, IV
Malgorzata Lewandowska (sopran) - V, VI, VII
Ewa Marciniak (alt) - VIII, IX
Bogdan Makal (baryton) - X, XIII
Leszek Skrla (baryton) - XIV, XV
Jadensz Słowiak (tenor) - XVI, XVII
Violetta Łukaszewska (fortepian) - V, VII
Renata Mieszczyk (fortepian) - X, XIII
Krystyna Pyszkowska (fortepian) - VIII, IX
Maria Rydzewska (fortepian) - I-IV
Malgorzata Smietana (fortepian) - XVI, XVII
Piotr Kusiewicz (fortepian) - XIV, XV

I	G. Puccini	aria Toski z opery Tosca
II	St. Moniuszko	aria Halki z opery Halka
III	V. Bellini	aria Elwiry z opery Purytanie
IV	K. Szymanowski	pieśń Roksany z opery Król Roger
V	G. Puccini	aria Manon z opery Manon Lescaut
VI	C. Debussy	Nuit d'etoiles
VII	St. Moniuszko	aria Hrabiny z opery Hrabina
VIII	J. Brahms	Liebestreu Vergebliches Ständchen
IX	St. Moniuszko	Żal dziewczyny
X	G. Paisiello	aria Figara z opery Cyrulik sewilski
XI	M. Karłowicz	Po szerokim morzu
XII	H. Wolf	Verborgenheit
XIII	G. Donizetti	Romans Malatesty z opery Don Pasquale
XIV	M. Karłowicz	Z nową wiosną
		Przed nocą wieczną
XV	M. Ravel	Don Quichotte a Dulcinée (cykl)
		Chanson romanesque
		Chanson epique
		Chanson a boire
XVI	St. Moniuszko	aria Stefana z opery Straszny dwór
XVII	G. Verdi	aria Księcia z opery Rigoletto

prowadzenie: **Anna Woźniakowska**

UCZELNIE MUZYCZNE PREZENTUJĄ koncert studentów wydziałów wokalnno-aktorskich akademii muzycznych

wykonawcy: *Grażyna Bieniek* (mezzosopran) - I-III
Agnieszka Gertner (sopran) - IV-VIII
Danuta Mossakowska (sopran) - VIII
Anita Piekarz (sopran) - IX
Jacek Laszczkowski (tenor) - X-XII
Wiesław Raczkowski (tenor) - XIII-XVI
Jarosław Wąsik (baryton) - XVII-XIX
Halina Hoffman (fortepian) - X-XII
Ewa Jeruzal (fortepian) - I-III
Bogna Kostrzewa-Dubel (fortepian) - IV-VII
Violetta Łukaszewska (fortepian) - XIII-XVI
Beata Oktawiec (fortepian) - XVII-XIX
Krystyna Pyszkowska (fortepian) - VIII
Maria Rydzewska (fortepian) - IX

I	C. Debussy	Romance
II	A. Thomas	aria Mignon z opery Mignon
III	P. Czajkowski	aria Pauliny z opery Dama Pikowa
IV	A. Vivaldi	Altra Aria del Vagante z oratorium Juditha Triumphans
V	G. Puccini	Arioso Manon z opery Manon Lescaut
VI	R. Gliere	O jeslib grust maja
VII	F. Poulenc	Les chemins de l'amour
VIII	K. Szymanowski	Pieśń Muezina Szalonego
IX	J. Rodrigo	De los alamos, vengo De donde, venis amore
X	J.S. Bach	aria nr 62 z Weinachts Oratorium
XI	W.A. Mozart	aria Ferranda z opery Così fan tutte
XII	G. Rossini	aria Almavivy z opery Cyrulik sewilski
XIII	F. Durante	"Danza, danza, fanciulla"
XIV	J. Wertheim	Wszystkich kwiatów mi nie urzeba
XV	J. Gall	Barkarola
XVI	G. Verdi	aria Alfreda z opery La Traviata
XVII	J.S. Bach	Vivace z kantaty Ich habe genug
XVIII	W.A. Mozart	aria Hrabiego z opery Wesele Figara
XIX	St. Moniuszko	pieśń Stanisława z opery Verbum Nobile

prorowadzenie: **Bogusław Scheller**

1990

V
Szkoła Muzyczna
im. Adama

KONCERT GALOWY - RECITAL POLI LIPIŃSKIEJ (mezzosopran)

F. Chopin	Życzenie Gdzie lubi Śliczny chłopiec
St. Moniuszko	Prząśniczka Złota rybka
I. Paderewski	Gdy ostatnia róża zwiędła Siwy koniu
P. Czajkowski	Pierwsze spotkanie Tylko ty jeden Nie pytaj Czy to wśród dnia
M. de Falla	El pano moruno Sequidilla murciana
P. Mascagni	aria Santuzzy z opery Rycerskość wieśniacza
G. Bizet	Habanera z opery Carmen

przy fortepianie: **Teresa Brzozowska**
 prowadzenie: **Bogusław Scheller**

WOLFGANG AMADEUSZ MOZART - DON GIOVANNI

wykonawcy: *solisci i chór Akademii Muzycznej w Krakowie*

DON GIOVANNI	- Konrad Szota
DONNA ANNA	- Lucja Czarnecka, Joanna Kściuczyk
DON OTTAVIO	- Tadeusz Słowiak, Bogdan Desoń, Jan Sulikowski
KOMTUR	- Jerzy Kasprzak, Leszek Woś, Robert Sigeda
DONNA ELVIRA	- Marzena Piekarz, Anita Pilarz
LEPORELLO	- Dariusz Siedlik, Paweł Orski
MASETTO	- Wojciech Wróblewski, Krzysztof Błaszkiwicz

dyrygent: **Marceli Kolaska**
 reżyseria: **Andrzej Buszkiewicz**
 fortepian: **Maria Rydzewska**
 prowadzenie: **Anna Woźniakowska**

22. Zdzisława Donat

23. J. Kozłowski, J. Kozłowski, J. Kozłowski, A. Malczak, A. Szurgan
J. Kozłowski, J. Kozłowski, J. Kozłowski

Wolność - to słowo tak piękne jak trudne - nosi w sobie szansę, jaką daje możliwość wyboru. Bez niej nie ma prawdy ani rozwoju w życiu człowieka. Poczucie, że „świat stoi przed nami otworem” nie zawsze budzi zachwyt. Wielość możliwości jest bogactwem, ale i ciężarem, jak każde posiadanie. By nie szukać abstrakcyjnych przykładów: szansa wyjazdu za granicę, czy wyboru miasta, szkoły pedagoga, specjalizacji obarcza odpowiedzialnością za jakość jej wykorzystania. Próbuje owo brzemie łagodzić, tłumacząc się ograniczeniami, jakie przynosi np. codzienna walka o byt ... Warto tu zapytać, czy owa walka nie lepiej przygotowuje do trudów, jakie niesie ze sobą np. kariera śpiewacza, niż masowo rozdawane stypendia, ułatwianie studiów „potulnym” lub „artystycznie rozwichrzonym”, gubiącym talent w niekonsekwencji i lenistwie. Wolności trzeba się uczyć. Szczególnie wówczas, gdy się w niej nie wzrastalo, trzeba ją sobie samemu ograniczać i znów o nią walczyć - w nowym wymiarze.

We wszelkiej twórczości artystycznej, jej zgoda z szeroko pojętymi prawami estetyki, jej wiarygodność zależą nie tylko od inspiracji i talentu, ale od wolnego wyboru własnej prawdy, a więc celów i środków doń prowadzących. I tu - od wzniosłego, ogólnego aspektu słowa WOLNOŚĆ, można wielkim skokiem znaleźć się w interesującym nas w śpiewie obszarze pojęcia WOLNY DŹWIĘK, który jest początkiem i zwieńczeniem wokalnego kunsztu.

„Der freie Ton” - wciąż aktualny problem estetyczny i techniczny, to temat nieskończonych dysertacji teoretyczno-wokalnych. Nie jego istnienie, ale brak doprowadził do skomplikowanych pomiarów i filmowania ludzkiej krtani i płuc - zbyt mało w praktyce wyjaśniając.

Dążąc do czystego, wolnego od wszelkich zahamowań dźwięku, do nieskrępowanego przepływu głosu w harmonijnym rozwoju muzycznej frazy poddajemy proces śpiewania ograniczeniom.

Rozumiemy przecież określenia wokalne pracy technicznej: „zatrzymania oddechu”, „tamowania powietrza”, „wąskiego prowadzenia głosu”. Owe ograniczenia mają prowadzić do większej wciąż wolności i wzbogacenia.

Tak jak wśród nieskończonej liczby linii, które można wykreślić między dwoma punktami jest tylko linia prosta, tak wśród wielu możliwości jest tylko jedna - owa najlepsza, która najpełniej odpowiada celowi. Ciągłe jej poszukiwanie i znużające podążanie jej drogą przekształca materiał głosowy w instrument doskonały. Każdy musi znaleźć dla siebie owo METACENTRUM, w którym się skupia korelacja wszystkich elementów techniki wokalne. Wówczas śpiew uwalnia się z ograniczeń tego, co fizyczne, zyskując wymiar sztuki. Tak pisze o tym wielki humanista, psychiatra Antoni Kępiński: „*W akcie twórczym napotyka się stały opór tej części..., która ma ulec twórczemu przekształceniu... Pokonując go, ma się uczucie zwycięstwa nad własną inercją, wygodą, lenistwem itp. i nad przedmiotem, który dzięki wysiłkowi coraz bardziej zbliża się do twórczego planu... Sygnał... uwalnia się jakby spod niewoli praw życia, uzyskując w ten sposób swoistą nieśmiertelność. Sygnały te tworzą ludzką kulturę... Między biologiczną (genetyczną) a kulturową nieśmiertelnością jest jednak zasadnicza różnica; pierwsza z nich nie jest świadoma... natomiast druga wymaga jak najbardziej świadomego wysiłku. I dlatego, choć człowiek narzeka na pracę, nie może się bez niej obejść. W niej bowiem realizują się jego transcendentne tendencje*”.

Poprzez WOLNOŚĆ.

1991

VI Mi
Ogólnopolski Konkurs
im. Ady Schar

IV KONKURS

skład jury:

Helena Łazarska - przewodnicząca
Zdzisław Donat
Christiane Hampe - Niemcy
Andrzej Hiolski
Antonina Kawecka
Tadeusz Kopacki
Peter Koprek - Niemcy
Wojciech Jan Śmietana
Daniel Kaleta - sekretarz

nagrody regulaminowe:

I nagroda - *Andrzej Szurgan* (baryton) - Ukraina
II nagroda - *Beata Raszewicz* (sopran) - AM Katowice
III nagroda - *Barbara Dobrzańska* (sopran) - AM Katowice
IV nagroda - *Jolanta Rzewuska* (mezzosopran) - AM Gdańsk

I wyróżnienie - *Paweł Skatuba* - AM Gdańsk
II wyróżnienie - *Danuta Nowak-Poleczyńska* - AM Poznań
równorzędne III wyróżnienia:

Beata Ożelska (sopran) - AM Bydgoszcz
Adam Zdunikowski (tenor) - AM Warszawa
Piotr Beczala (tenor) - AM Katowice
Urszula Kryger (mezzosopran) - AM Łódź

nagrody specjalne:

Barbara Dobrzańska - dla najlepszego sopranu koloraturowego
Barbara Dobrzańska - za najlepsze wykonanie utworu W.A. Mozarta
Andrzej Szurgan - za najlepsze wykonanie utworu polskiego (pieśń
M. Karłowicza "Na spokojnym ciemnym morzu")
Andrzej Szurgan - dla najlepszego uczestnika zagranicznego

nagrody pozaregulaminowe:

za najlepsze wykonanie utworu polskiego:
Ewa Marciniak (pieśń St. Moniuszki "Żal dziewczyny")
Dariusz Siedlik (ballada St. Moniuszki "Dziad i baba")
Klaudia Kidon (aria Roksany z opery Król Roger K. Szymanowskiego)
Beata Ożelska (aria Roksany z opery Król Roger K. Szymanowskiego)
Lidia Kosteniak (aria Halki z II aktu opery Halka St. Moniuszki)

Marzena Piekarz - za najlepsze wykonanie pieśni niemieckiej ("Gretchen am Spinnrade" F. Schuberta)

Dariusz Siedlik - za najlepsze wykonanie arii J.S. Bacha ("Grosser Herr" z Weihnachts Oratorium)

Paweł Skaluba - dla najmłodszego uczestnika polskiego

Aleksandra Hrabowa - dla najmłodszego uczestnika zagranicznego

Ewa Marciniak - nagroda dla głosu altowego

Marzena Piekarz - nagroda Sąddeckiego Towarzystwa Muzycznego - dla najlepszego uczestnika pochodzącego z Ziemi Sąddeckiej

KONCERTY

KONCERT INAUGURACYJNY Christiane Hampe (sopran) - Niemcy

- E. Wolf-Ferrari   **4 Rispetti na sopran i fortepian op.11**
Un verde praticello senza piante
Io dei saluti ve ne mando mille
E tanto c'e pericol ch'io ti lasci
O si che non sapevo sospirare
- W.A. Mozart   **6 Pieśni**
Als Luise die Briefe ihres ungetreuen Liebhabers
verbrannte KV520
Das Veilchen KV470
An die Einsamkeit KV340^b
Die Verschweigung KV518
Abendempfindung KV523
Der Zauberer KV472
- R. Schumann   **5 Pieśni ze zbioru Wilhelm Meister do słów
Goethego op.98a**
Kennst du das Land
Nur wer die Sehnsucht kennt
Heiss' mich nicht reden
So lasst mich scheinen, bis ich werde
Singet nicht in Trauertönen
- R. Strauss   **3 Pieśni do tekstów Clemensa Brentano z op.68**
Ich wollt ein Strausslein binden
Sausle, liebe Myrte
Amor

przy fortepianie:
prowadzenie:

Peter Koprek - Niemcy
Ewa Pawlik-Żmudzińska

1991

VI Dni
Muzyki Wschodniej
im. Ady Sary

KONCERT SOLISTÓW, CHÓRU I ORKIESTRY AKADEMII MUZYCZNEJ W KRAKOWIE

IGNACY JAN PADEREWSKI - WARIACJE NA KWARTET SMYCZKOWY

wykonawcy:

Renata Michalek
Edyta Wrona
Michał Ferenc
Barbara Lypik

ANTONIO VIVALDI - GLORIA

wykonawcy:

Elżbieta Jankosz (sopran)
Anita Pilarz (sopran)
Ewa Wolak (mezzosopran)
Andrzej Białko (organy)

dyrygent:

prowadzenie:

Bronisława Wietrzny
Jacek Berwaldt

NADZWYCZAJNY RECITAL PIEŚNI KATSUNORI KONO (baryton) - Japonia

N. Medtner

Siedem pieśni op.46

Praeludium
Geweihter Platz
Serenade
Im Walde
Winternacht
Frisch gesungen
Die Quelle

Goethe
Eichendorf
Eichendorf
Eichendorf
Eichendorf
Chamisso
Chamisso

J. Brahms

Vier ernste Gesänge op.121

Denn es gehet dem Menschen
Ich wandte mich
O Tod, wie bitter bist du
Wenn ich mit Menschenzungen
ze zbioru Des Knaben Wunderhorn
Rheinlegendchen
Wer hat dies Liedlein erdacht
Lob des hohen Verstands
Der Tambourg'sell

G. Mahler

Der Musikant
Begegnung
Nimmersatte Liebe
Phanomen
Genialisch Treiben
Abschied

Eichendorf
Mörike
Mörike
Goethe
Goethe
Mörike

przy fortepianie:

Eric Schneider - Niemcy

MUZYKA NA DWORZE JAGIELLONÓW

wykonawcy:

ZESPÓŁ INSTRUMENTÓW DAWNYCH ARS NOVA

Jacek Urbaniak (flety, pomort, cornamuse)
Ryszard Minkiewicz (tenor)
Piotr Łykowski (kontratenor)
Agata Sapieha (fidel, rebec, mazanki)
Maria Dudzik (rebecino, fidel)
Małgorzata Półtorak (fidel, gęśle)
Marcin Zalewski (lutnia)
Tadeusz Czechak (lutnia, psalterium, tambur, perkusja)
Paweł Iwaszkiewicz (flety, korhołt, krzywula, harfa gotycka)
Czesław Palkowski (flety proste)

kierownictwo artystyczne: **Jacek Urbaniak**

Mikołaj z Radomia	Alleluja Magnificat Ballada Historiographi (o urodzinach Kazimierza Jagiellończyka)
Rękopis Jana z Jasiennej	Gloria Credo Generari voluit Miretur omnis nacio Regina caeli letare Ave virgo sanctissima Celebris dies colitur Da domine colere Salve sancta parens Bądź wesoła Panno Czysta Angelus ad virginem Chwała Tobie Gospodzinie Maria en mitissima Breve regnum

prowadzenie: **Marek Dyżewski**

1991

VI Dni
Muzyki Wschodniej
im. Adama Ogińskiego

KONCERT ENSEMBLE MW 2

wykonawcy:

Jolanta Gibas (aktorka)
Halina Skubis (sopran)
Stanisław Janik (koordynator)
Adam Kaczyński (fortepian, czelesta)
Marek Mietelski (fortepian)
Kazimierz Pyzik (wiolonczela, kontrabas)
Krzysztof Suchodolski (wiolonczela)

kierownictwo artystyczne: **Adam Kaczyński**

N. van de Vate	A Night in the Royal Ontario Museum
P. Grella	Minimum-optimum-maximum
E. Bogusławski	Lacrimosa (prawykonanie)
K. Moszumańska-Nazar	Belcanto
M. Bartolotti	nUIT TIUn
J. Cage	Solo for Voice I

RECITAL BOGNY SOKORSKIEJ (sopran)

St. Moniuszko	Złota rybka Ja kocham cię Polna różyczka
S. Kisielewski	Melodia
K. Wilkomirski	Wołanie moje
J. Sokorski	Zachód Dwa wiatry Pieśń Caton
L. Różycki	Serenada
F. Schubert	Ja kocham cię
E. Grieg	Pokochałem
S. Rachmaninow	Słowik i róża
M. Rymkowski	Pieśń o Wilji
F. Lehár	Mów, że kochasz mnie
J. Lenoir	

przy fortepianie: **Jerzy Sokorski**
 prowadzenie: **Henryk Martenka**

24, 25. Sądecka widownia

1993

VII Ogólnopolski
Konkurs
im. Ady Osici

V KONKURS

skład jury:

Helena Łazarska - przewodnicząca
Jacqueline Bonnardot - Francja
Halina Mickiewiczówna
Eugeniusz Sasiadek
Leopold Spitzer - Austria
Elżbieta Szmytka
Krystyna Szostek-Radkova
Ewa Kowalczyk - sekretarz

nagrody regulaminowe:

I nagroda - *Anna Lubańska* (mezzosopran) - AM Warszawa
II nagroda - *Tadeusz Pszonka* (tenor) - AM Wrocław
IV nagroda - *Kyung-Hye Choi* (sopran) Korea Płd.
IV nagroda - *Adam Zaak* (baryton) - AM Katowice

równorzędne wyróżnienia:

Barbara Baranowska (sopran) AM Katowice
Danuta Dudzińska-Wieczorek (sopran) AM Łódź
Dorota Ujda (sopran) AM Wrocław

nagrody specjalne:

Anna Lubańska - za najlepsze wykonanie utworu W.A. Mozarta (pieśń
"Abendempfindung")
Dorota Ujda - za wybitne wykonanie utworów polskich
Beata Libera-Orkowska - za wykonanie pieśni "Jestem i płaczę"
K. Szymanowskiego
Anna Lubańska - za najlepsze wykonanie pieśni francuskiej
("Kołyski" G. Faure)
Vera Mamleev - za wybitne wykonanie utworu wirtuozowskiego
(aria Dinorah Meyerbeera)

nagrody za najlepsze wykonanie przez uczestnika zagranicznego arii polskiej oraz współczesnego utworu polskiego:

Renaud Delaigue z Francji (aria Skołuby ze Świątecznego dworu St. Moniuszki)
John Thomasson ze Stanów Zjednoczonych (pieśń "Sanie" K. Serockiego)

nagrody za interesujące wykonania:

Dorota Dutkowska (aria "Conception" M. Ravela)
Dorota Lachowicz (aria "Magnificat" J.S. Bacha)
Sylwia Feherpataky (pieśń "W tę senną, cichą, wonną noc majową"
I. Friemanna)
Elżbieta Kaczmarzyk - za interpretację pieśni F. Schuberta "Die junge
Nonne")
Anna Lubańska - dyplom uznania za wykonanie pieśni W. Lutosławskiego
"Dzwony cerkiewne")

KONCERTY

RECITAL INAUGURACYJNY ELŻBIETY SZMYTKI (sopran)

K. Szymanowski

Rymy dziecięce op.49

Przed zaśnięciem

Jak się najlepiej opędać od szerszenia

Mieszkanie

Prosię

Gwiazdka

Ślub królewny

Trzmiel i żuk

Święta Krystyna

Wiosna

Kolysanka lalek

Gil i stoka

Smutek

Wizyta u krowy

Kolysanka Krzysi

Kot

Kolysanka lalki

Myszy

Zły Łejba

Kolysanka gniadego konia

Nikczemny szpak

M. Musogorski

W izbie dziecięcej

Z nianią

W kącie

Żuk

Z lalką

Przed zaśnięciem

Krotek Bartek

Jazda na kijku

W. Giesecking

Pieśni dziecięce

Geht leise

Witte will schlafen

Heilsprüche

Der Pudding

Zwei Mäulchen

Es regnet

Drei Bäumchen

Puhstemuhme

Gutenachtliedchen

1993

VII Dyń
Wzrost Wzrost
im Ady Bari

R. Strauss

Pieśni z op.37

Glückes genug

Meinem Kinde

Herr Lenz

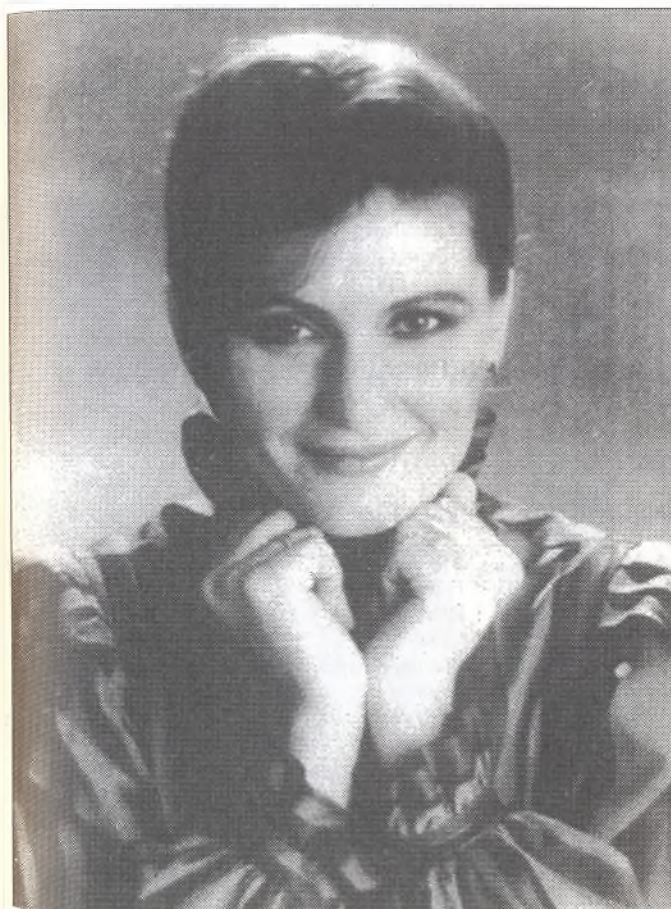
Hochzeitlich Lied

przy fortepianie:

prowadzenie:

Halina Kochan

Ewa Pawlik-Żmudzińska

26. Elżbieta Szmytko

KONCERT ORATORYJNY
w wykonaniu solistów, chóru i orkiestry
Akademii Muzycznej w Krakowie

wykonawcy: *Bogna Bargiel (sopran)*
Dorota Dutkowska-Filończyk (mezzosopran)
Witold Wrona (tenor)
Jacek Ozimkowski (bas)

dyrygent: *Rafał Jacek Deleka*
przygotowanie chóru: *Lidia Matynian-Hołon*

J. Brahms	Uwertura Tragiczna
	Schicksalslied
A. Bruckner	Te Deum

LAUREACI KONKURSÓW MIĘDZYNARODOWYCH
- arie, pieśni, duety

część I

Xiao Qun Chen (sopran) - Chiny

W.A. Mozart	Aria Koncertowa "Non curo l'affetto"	
F. Schubert	Frühlingsglaube	Uhland
R. Schumann	Er ist's	Mörike
J. Brahms	Geheimnis	Candrus
G. Mahler	Frühlingsmorgen	Leander
R. Strauss	Frühling	Hesse
H. Wolf	Er ist's	Mörike
F. Chopin	Wiosna	Witwicki
G. Donizetti	aria Noriny z opery Don Pasquale	
G. Rossini	duet Rozyny i Figara z I aktu opery Cyrulik sewilski (z Andrzejem Szkurganem)	

przy fortepianie: *Elżbieta Sobkowicz-Venturi*

1993

VII Międzynarodowy
Konkurs Wokalny
im. Ady Sari

część II

Andrzej Szkurgan (baryton) - Ukraina

W.A. Mozart	serenada Don Giovanniego z opery Don Giovanni
G. Verdi	scena i kawatina Don Carlosa z opery Ernani
M. Rimski-Korsakow	aria Grigorija z opery Carska naręczona
M. Lysenko	5 pieśni z cyklu Muzyka do Kobzarza do słów T. Szewczenki

Ogień się pali
Nie żęć się z bogatą
A u tej Katarzyny
Mnie obojętnie
Dola

G. Rossini
duet Rozyny i Figara z opery Cyrulik sewilski
(z Xiao Qun Chen)

przy fortepianie: *Nadieżda Pawlak*

27. Xiao Qun Chen

NIESZPORY LUDŹMIERSKIE Jana Kantego Pawлуśkiewicza do słów Leszka Aleksandra Moczulskiego

wykonawcy:

solisci wokaliści

*Hanna Banaszak
Beata Rybotycka
Elżbieta Towarnicka
Grzegorz Turnau
Zbigniew Wodecki
Jacek Wójcicki*

solisci instrumentalisci

*Kazimierz Moszyński (flet, flet altowy)
Zbigniew Kamionka (flet, piccolo)
Mariusz Pędzalek (obój)
Andrzej Godek (klarnet, klarnet basowy)
Mirosław Płoski (waltornia)
Mariusz Ziętek (waltornia)
Sławomir Berny (instrumenty perkusyjne)*

dyrygent:

Rafał Jacek Delekta

Orkiestra Młodej Filharmonii Krakowskiej Szkoły Muzycznej im. M. Karłowicza w Nowej Hucie.

Akademicki Chór ORGANUM - dyrygent: Bogusław Grzybek

Chór Młodej Filharmonii Krakowskiej Szkoły Muzycznej im. M. Karłowicza w Nowej Hucie - dyrygent: Rafał Marchewczyk

kierownictwo muzyczne: *Halina Jarczyk*

realizacja akustyczna: *Jacek Mastyskarz*

Matko Boska Ludźmierska

W Loreto i w Gorcach

Psalm na otwarcie oczu (Tyle cudów i prezentów)

Tyś Miłosierdzia Pan

Psalm na wyjście (Pękł, pękł smok)

Psalm skruczy

Psalm o Jeruzalem

Psalm 68 (Góry Baszanu)

Psalm 75 (Pyszni się, pyszni)

Psalm wieczorny

Psalm (Z listu Świętego Pawła)

Psalm 37 (Nie gniewaj się na łotra)

Psalm 100 (Chwalcie Pana z mocą)

Psalm 120 (Za długo w Meszeku)

1993

VII Dni
Szukajcie Dobbera
im. Ady Sari

psalm 66 (Kazałeś, kazałeś)

psalm 64 (Zwyciężył prawość)

psalm 60 (Nie zwycięży świat)

Błogosławmy Panu

Matko Boska Ludźmierska

RECITAL ANDRZEJA DOBBERA (baryton)

G. Mahler

R. Wagner

G. Puccini

A. Borodin

P. Czajkowski

G. Verdi

6 pieśni

Pieśń do Gwiazdy z opery Tannhauser

aria Gianni Schicchi z opery Gianni Schicchi

aria Igora z opery Książę Igor

aria Oniegina z opery Eugeniusz Oniegin

Śmierć Posy z opery Don Carlos

przy fortepianie:

Werner Dormann

KONCERT ESTRADOWY W WYKONANIU HANNY BANASZAK I JACKA WÓJCICKIEGO

28. Andrzej Dobber i Maria Rydzewska

29. Andrzej Holski

ŚPIEWAK WSPÓŁCZESNY

- pozornie wspomagany w swym rozwoju przez osiągnięcia techniki i cywilizacji - znalazł się w sytuacji szczególnie trudnej. Wymaga się od niego instrumentalnej gotowości wykonywania oraz dogłębnego rozumienia muzyki minionych wieków, a także sprostania zadaniom „nowej wokalistyki”, która polega często na założonej deformacji zasad emisji śpiewu. Wskazówki dotyczące realizacji sztuki wokalne ostatnich wieków znajdujemy w rozlicznych traktatach kompozytorów, śpiewaków i teoretyków (dawniej często w jednej osobie).

Śpiew artystyczny oscylował pomiędzy homofonią a polifonią, „recitar cantando” a brawurą passaggi, która w XVIII wieku rozwinęła się do tego stopnia, że śpiewanie stawało się sztuką dla sztuki. Tymczasem w ośrodkach muzyki niemieckiej punkt ciężkości przesuwał się na aspekt wyrazu w śpiewie, co przyczyniło się na pewno do tak wielkiego rozwoju sztuki pieśniarskiej, a z drugiej strony doprowadziło do rewolucji w traktowaniu śpiewu, do dramatu muzycznego Ryszarda Wagnera. Ale to nie tylko Wagner szukał ponad wszystko ekspresji w śpiewie. Oto, co pisze współczesny mu Verdi w liście do swego librecisty Cammarano, w roku 1848: „Powierzono Tadolini partię Lady Macbeth... wiecie, jak bardzo Tadolini cenię i ona o tym wie... Ale Tadolini ma zbyt wielki talent by tę partię śpiewać. Być może wyda się to wam absurdem!!! Tadolini ma piękną i dobrą figurę, a ja chcę Lady Macbeth brzydką i złą. Tadolini śpiewa doskonale, w przeciwieństwie do tego, ja nie chciałbym, by Lady dobrze śpiewała. Tadolini ma wspaniały głos, jasny, czysty, mocny; ja chciałbym dla Lady zachrypnięty, zduszony, głuchy głos. Głos Tadolini ma coś

anielskiego, ja chciałbym, by głos Lady miał coś diabelskiego...

Czy jednak znając zadania wokalne partii Lady Macbeth możemy sobie wyobrazić, że wykona ją śpiewaczka pozbawiona techniki wokalne? Wszak czym innym jest techniczna nieporadność, a czym innym świadome odchodzenie od prawidłowej emisji głosu.

Ten sam Verdi wypowiada się szereg lat później na temat konieczności reformy kształcenia śpiewaków: „Dla śpiewaków chciałbym: nieskończonej znajomości muzyki. Ćwiczeń emisji głosu. Bardzo długiego ćwiczenia solfeżu, tak jak to było dawniej. Ćwiczeń głosu i mowy, dla wyrazistej, perfekcyjnej wymowy. Następnie chciałbym, aby młodzi ludzie, pewni w muzyce, posiadający wyćwiczoną i giętą krtani - bez napuszonego śpiewu przekazanego im przez nauczyciela - jedynie własnym odczuciem się kierowali. Aby nie było to szkolne śpiewanie, ale inspiracja. By artysta był osobowością; aby był on nim samym, lub jeszcze lepiej, tą postacią w melodramacie, którą ma on przedstawić. Zbytecznym jest mówić, że studia muzyczne muszą być połączone ze znakomitą wykształceniem literackim”.

I zbytecznym jest dodawać, że ten cytat z listu do G. Pirollego, sekretarza stanu w Rzymie z 1871 roku może stanowić i dla współczesnego śpiewaka znakomite podsumowanie tego, w czym leży prawdziwa SZTUKA WOKALNA!

1995

VIII Dni
Sztuki Wokalnej
im. Ady Szwaj

VI KONKURS

skład jury:

Helena Łazarska - przewodnicząca

Luigi Alva

Menno Feenstra

Andrzej Hiolski

Piotr Kusiewicz

Halina Słonicka

Adela Winiarska-Skrzynecka

Ewa Wójciak-Wdowicka

30. Helena Łazarska

Helena Łazarska

Ur. w Poznaniu. Śpiewu uczyła się w Krakowie: u prof. E. Janowicz-Kopaczyńskiej oraz w Paryżu (P. Bernac), Weimarze (L. Fischer) i Mediolanie (E. de Hildago).

W latach 1964-1971 - solistka Państwowej Opery Śląskiej w Bytomiu. Wśród partii operowych znajdują się m.in. Pamina, Zerlina i Elwira, Susanna i Hrabina (Mozart), Micaela (Bizet), Liu (Puccini), Tatiana (Czajkowski), Małgorzata (Gounod), Nedda (Leoncavallo), Desdemona (Verdi). Występowała na terenie Europy, również w ramach festiwałów, m.in. w Pradze, Barcelonie, Paryżu, "Holland-festival", "Warszawska jesień", a także w ZSRR i Ameryce Południowej.

Jej repertuar obejmuje okres od baroku aż po muzykę współczesną (szereg prawykonań i nagrań w Polsce, Belgii, Hiszpanii i Holandii).

Działalność pedagogiczną rozpoczęła na początku lat 70, ucząc w PWSM w Katowicach, Gdańsku i Krakowie, gdzie od 1980 była kierownikiem Katedry Wokalistyki. Od 1987 zaangażowana w Mozarteum w Salzburgu - nominacja na profesora zwyczajnego. Od 1991 uczy w Hochschule für Musik und darstellende Kunst w Wiedniu. Jej uczniowie osiągają wybitne wyniki zawodowe (ponad 30 nagród na konkursach wokalnych).

Juror międzynarodowych konkursów, m.in. w Genewie, Pradze, Paryżu, Salzburgu, Caracas, s'Hertogenbosch. Wykładowca ponad 130 mistrzowskich kursów wokalnych w Europie, Ameryce Południowej i w Korei Południowej, a także na Światowym Kongresie Pedagogów Śpiewu w Strashburgu (1987) oraz na Europejskim Kongresie w Detmold (1994). Członek honorowy brytyjskiego Stowarzyszenia Pedagogów Śpiewu AOTOS.

Inicjatorka, inicjatorka i kierownik artystyczny DNI SZTUKI WOKALNEJ im. ADY SARI w Nowym Sączu.

1995

VIII Dni
Sztuki Wokalnej
im. Ady Sary

KONCERTY

RECITAL INAUGURACYJNY ANDRZEJA HIOLSKIEGO (baryton)

F. Schubert - pieśni z cyklu SCHWANENGESANG
(LABEDZI ŚPIEW) K.D. 957

Liebesbotschaft (<i>Miłosne przesłanie</i>)	Relistab
Kriegers Ahnung (<i>Przecucie wojownika</i>)	Relistab
Frühlingssehnsucht (<i>Teżknota za wiosną</i>)	Relistab
Ständchen (<i>Serenada</i>)	Relistab
Aufenthalt (<i>Miejsce pobytu</i>)	Relistab
In der Ferne (<i>W oddali</i>)	Relistab

zeszyt II

Abschied (<i>Pożegnanie</i>)	Relistab
Der Atlas (<i>Atlas</i>)	Heine
Ihr Bild (<i>Jej obraz</i>)	Heine
Das Fischer mädchen (<i>Dziewczę rybaka</i>)	Heine
Die Stadt (<i>Miasto</i>)	Heine
Am Meer (<i>Nad morzem</i>)	Heine
Der Doppelgänger (<i>Sobowtór</i>)	Heine
Die Taubenpost (<i>Poczta</i>)	Seidl

przy fortepianie:

Helena Christienko

prowadzenie:

Ewa Pawlik-Żmudzińska

LAUREACI KONKURSÓW WOKALNYCH SAMI LUTTINEN (bas) - Finlandia

Y Kilpinen	Kirkkorannassa (<i>Na dziedzińcu kościelnym</i>)	Törmänen
	Kesäyö (<i>Letnia noc</i>)	Koskenniemi
	Jänkä (<i>Grzęzawisko</i>)	Törmänen
	Laululle (<i>Do pieśni</i>)	Törmänen
	Tunturille (<i>Ku fiordom</i>)	Törmänen
J. Stenius	Varen flyktar hastigt (<i>Szybko przemija wiosna</i>)	Runeberg
	Jagargossen (<i>Młody myśliwy</i>)	Runeberg
	Demanten pa Marssnön (<i>Diament na marcowym śniegu</i>)	Wecksell

T.Kuula

Den första kyssen (Pierwszy pocałunek)	Runeberg
Var det en dröm? (Czy to był sen?)	Wecksell
Svarta rosor (Czarna róża)	Josephson
Syystunnelma (Nastój jesienny)	Leino
Yö (Noc)	Leino
Aamulaulu (Pieśń poranna)	Leino
Kesäyö kirkkomaalla (Letnia noc na ementarzu)	Koskenniemi
Epilogi (Epilog)	Koskenniemi

przy fortepianie: **Hans Otto Ehrstrom**

31. Sami Luttinen

1995

VIII Sm
Szuka Wskazuj
im Aho Sari

ANNA LUBAŃSKA (mezzosopran)

H.Purcell	Lament Dydony z opery Dydona i Eneasza
J.S.Bach	aria "Es ist vollbracht" z Pasji wg św. Jana
W.A.Mozart	aria Sextusa "Parto. Parto" z opery La Clemenza di Tito
K.Szymanowski	Abdempfindung (Wieczorny nastrój)
R.Strauss	Zulejka
J.Brahms	Łabędź
P.Czajkowski	Ruhe meine Seele! (Uspokój się, doszo moja)
G.Faure	Zueignung (Dedykacja)
C.Saint-Saens	Liebestreu (Wierność w miłości)
	O wüsst ich doch den Weg zurück
	(O, gdybym drogę powrotną znał)
	Slieza drażni
	Trawuszką
	Kołyski
	aria Dalili "Mon coeur s'ouvre a ta voix" z opery Samson i Dalila

przy fortepianie:
prowadzenie:

Barbara Ropelewska
Paweł Orski

32. Anna Lubańska

NADZWYCZAJNY RECITAL WOKALNY SORAYI CHAVES (mezzosopran) - Hiszpania

J. de Anchieta 1462-1523	Con a mores la mi madre (Z miłością moja pani matka)	
F. de la Torre 1470-1520	Alma sintamos (Poczujmy duszę)	
B. de Laserna 1751-1816	Tirana del Trípili (Tirana Trípili)	
E. Granados 1862-1916	La maja de Goya (Maja Goyi) El majo tímido (Nieśmiały majo) El majo discreto (Tajemniczy majo)	
J. Guridi 1886-1961	Sereno (Nocny stróż) Mananita de San Juan (Poranek św. Jana) Llamale con el panuelo (Daj mi znak chusteczką)	
J. Turina 1882-1949	Saeta en forma de Salve (Saeta w formie Salve) El Fantasma (Widmo) Cantares (Pieśni)	Quintero Campoamor
F. Toldra 1895-1962	Madre, unos ojuelos vi (Matko, oczęta ujrzałem) As frolinas dos toxos (Polne kwiatki) Cançó de grumet (Pieśń majtka)	Lope de Vega Varela Garces
F. Mompou 1893-1987	Pastoral (Piosenka pasterska) Damunt de tu només les flors (Od ciebie tylko kwiaty) Jo et pressentia com la mar (Przeczuwałem cię jak morze)	Jiménez Janés Janés
X. Montsalvatge 1912	Pięć pieśni murzyńskich Cuba dentro de un piano (Wyspa Kuba w fortepianie) Punto de habanera (Na nutę habanery) Chévere (Fajnie)	Alberti Luján Guillén

1995

VIII Dni
Szuki Wokalisty
im. Ady Chan

Canción de cuna para dormir a un negrito Valdes
(Kolysanka dla murzynka)
Canto negro Guillén
(Pieśń murzyńska)

przy fortepianie: **Xavier Pares - Hiszpania**
prowadzenie: **Piotr Nęczyński**

33. Soraya Chaves

KONCERT SOLISTÓW CHÓRU I ORKIESTRY AKADEMII MUZYCZNEJ W KRAKOWIE

wykonawcy: *Ewa Wolak (mezzosopran)*
Marcin Wolak (baryton)
dyrygent: *Stanisław Krawczyński*

Feliks Mendelssohn Bartholdy Uwertura HEBRYDY op.26
Maurice Durufle REQUIEM op.9

BALLADA W MUZYCE recital WOJCIECHA JANA ŚMIETANY

M. Glinka	Nocna defilada	
R. Schumann	Dwaj granadierzy	
M. Musorgski	Ballada o pchle	
	Seminarzysty	
T. Szeligowski	Renegat	Mickiewicz
St. Moniuszko	Czaty	Mickiewicz
	Dziad i baba	Kraszewski
	Trzech Budrysów	Mickiewicz

przy fortepianie: *Małgorzata Śmietana*
prowadzenie: *Ewa Siemadaj*

34. Wojciech Jan Śmietana

1995

VIII Dnia
Szukaj Wskazuj
im Adm. Serw

GEORG PHILIPP TELEMANN PIMPINONE

opera komiczna w trzech intermezzach

Opera Wrocławska (dyr. Mieczysław Dondajewski)

wykonawcy: *Agnieszka Dondajewska (sopran) - Vesperta*
Józef Frakstein (bas) - Pimpinone
Wrocławska Orkiestra Kameralna LEOPOLDINUM

kierownictwo muzyczne: *Jan Stanienda*
reżyseria: *Jan Kulma*
korepetytor solistów: *Barbara Jakóbczak-Zathey*
scenografia: *Andrzej Sadowski*

35. Opera Wrocławska
G.Ph. Telemann, Pimpinone
Agnieszka Dondajewska i Józef Frakstein

36. Antoni Malczak i Liliana Olech

Antoni Malczak

Ur. w 1948 w Kamionce Wielkiej k/Nowego Sącza. Dyplom w Państwowej Szkole Muzycznej II stopnia w Nowym Sączu, studia w Akademii Muzycznej w Krakowie. W latach 1969-1978 nauczyciel w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Nowym Sączu. Od 1980 r. dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Kultury. Współzałożyciel kilku regionalnych towarzystw kultury, animator ruchu artystycznego w województwie nowosądeckim, w którym pracuje ok. 130 regionalnych zespołów pieśni i tańca, ponad 60 amatorskich orkiestr dętych, kilkadziesiąt chórów oraz kilkadziesiąt grup teatralnych.

Wraz ze swoimi współpracownikami stworzył oryginalne i liczące się w kraju formy pracy w amatorskim ruchu artystycznym i metody kształcenia kierowników artystycznych zespołów amatorskich. Inicjator organizowanego w Nowym Sączu od 1992 roku Międzynarodowego Festiwalu Dziecięcych Zespołów Regionalnych pn. ŚWIĘTO DZIECI GÓR, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego ŚWIATOWEGO FESTIWALU SŁOWA '96, twórca Sądeckiej Oficyny Wydawniczej (1983) - jednej z pierwszych tego typu oficyn wydawniczych w Polsce.

W 1991 roku założył Galerię Malarstwa Bolesława Barbackiego - wybitnego sądeckiego malarza-portrecisty i legendarnego działacza kultury okresu międzywojennego. W 1990 roku rozpoczął realizację projektu stworzenia - na bazie historycznego budynku "Sokola" - CENTRUM KULTURY dla miasta i regionu. Prowadzony przez niego Wojewódzki Ośrodek Kultury jest każdego roku organizatorem i współorganizatorem ponad 20 imprez typu festiwalowego o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim.

Uznając osiągnięcia zawodowe i zasługi w działalności społecznej, Gazeta Krakowska przyznała Antoniemu Malczakowi honorowy tytuł CZŁOWIEKA ROKU 1993, a Polskie Stowarzyszenie Pedagogów Śpiewu dyplom honorowego członka Stowarzyszenia (1993). Od lipca 1994 jest radnym Rady Miejskiej i członkiem Zarządu Miasta Nowego Sącza.

Od 1985 r. dyrektor festiwalu DNI SZTUKI WOKALNEJ im. ADY SARI w Nowym Sączu.

REALIZATORZY FESTIWALI 1985-1995

kierownictwo artystyczne

Helena Łazarska
Wojciech Jan Śmietana (1990)

akompaniatorzy konkursu

Teresa Baczewska (1985)
Maksymilian Bylicki (1988)
Krystyna Hussar-Moczulska (1985)
Katarzyna Jankowska (1993)
Andrzej Nanowski (1986, 1995)
Maria Rydzewska (1985, 1991, 1993, 1995)
Elżbieta Sobkowicz-Venturi (1993)
Ella Susmanek (1986, 1991)
Maria Sz wajger - Kulakowska (1988)
Laurence Verna (1995)
Małgorzata Wojciechowska (1988)

prowadzący konkurs

Maria Erdman (1986)
Józef Kański (1988)
Bogusław Scheller (1985, 1986, 1991, 1993)
Katarzyna Suska (1985)
Marian Wallek-Walewski (1986)
Anna Woźniakowska (1988, 1991, 1993, 1995)

sekretariat konkursu

Anna Godzicka (1985-1991)
Daniel Kaleta (1991)
Ewa Kowalczyk (1993)
Helena Łazarska (1985-1988)
Barbara Niewiadomska (1988)

biuro organizacyjne

Małgorzata Kalarus (1985, 1993, 1995)
Liliana Olech (1985-1991, 1995)
Marzanna Rasińska (1993)

oprawa plastyczna

Wojciech Szpineter (od 1985)

biuro prasowe

Paweł Orski (1995)

osoby, instytucje i organizacje współpracujące:

Gabriela Bielawska
Andrzej Biermański
Rudolf Borusiewicz
Józef Witold Buszek

Zofia Flisówna
Ryszard Fryc
Piotr Gryźlak

Adam Hebenstreit
Bożena Jawor

Wacław Kawiorski
Jan Koszkuł

Józef Kowal
Andrzej Kruczyński
Maciej Kurp

Jerzy Leśniak

ks. prałat Stanisław Lisowski
Bogusław Łukasik
Antoni Maleszka
Aleksandra Martuszevska

Wiesława Mazur
Stanisław Migacz

Marian Oleksy
Jacek Pawłowski
Kazimierz Pazgan
Czesław Pażucha
Ewa Piasecka

Stanisław Przytyłowicz

Jerzy Rasiński

ks. Zenon Rogoziewicz
Mieczysław Smoleń

Aleksander Sromek
Kazimierz Strachanowski
Piotr Tengowski
Krzysztof Tuleja
Józef Wiktor

Jerzy Wituszyński

Józef Wojnarowski
Wiesław Zabierowski
Stanisław Zakrzewski
Stanisław Zaranek
Leszek Zegzda
Fabryka Fortepianów BOSENDORFER w Wiedniu

kierownik restauracji POD KURANTEM
kierownik recepcji hotelu ORBIS-BESKID
wiceprezydent Nowego Sącza
dyrektor Państwowej Szkoły Muzycznej
I i II stopnia w Nowym Sączu

właściciel firmy Borys
kierownik Oddziału Dziennika Polskiego
w Nowym Sączu
dyrektor oddziału NBP w Nowym Sączu
wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej
Nowego Sącza
dyrektor Muzeum Okręgowego w N. Sączu
prezes Towarzystwa Miłośników
Starego Sącza
dyrektor hotelu ORBIS-BESKID (1993)
dyrektor MOK w Nowym Sączu
przewodnicząca Rady Miejskiej
Nowego Sącza
kierownik Oddziału Gazety Krakowskiej
w Nowym Sączu
kustosz Bazyliki św. Małgorzaty
kierownik hotelu PANORAMA
stroiciel fortepiano
przewodnicząca Komisji Oświaty i Kultury
RM w Nowym Sączu
dyrektor MDK w Nowym Sączu
dyrektor biura Sądeckiego Towarzystwa
Muzycznego
kierownik restauracji PANORAMA
dyrektor Oddziału BWR w Nowym Sączu
prezes firmy KONSPOŁ
Civitas Christiana
kierownik restauracji POD KURANTEM

prezes Towarzystwa Miłośników
Starego Sącza
kierownik Urzędu Rejonowego
w Nowym Sączu
proboszcz parafii Matki Bożej Niepokalanej
dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury
w Nowym Sączu
kierownik restauracji PANORAMA (do 1991)
korespondent PAP
prezes Zarządu Sądeckiej Izby Rzemieślniczej
wiceprezydent Nowego Sącza (do 1988)
dyrektor Oddziału I Komercyjnego Banku
S.A. w Lublinie
wiceprzewodniczący Rady Miejskiej
Nowego Sącza
dyrektor hotelu ORBIS-BESKID (1995)
prezes Sądeckiego Towarzystwa Muzycznego
dyrektor hotelu ORBIS-BESKID (do 1991)
lekarz festiwalowy
wiceprezydent Nowego Sącza

Janusz Basta
Aleksandra Berdychowska
Renata Biernat
Bogumiła Bieszczad
Marek Bieszczad
Piotr Bodziony
Lidia Czechowska
Jan Dąbrowski
Barbara Gwiżdż
Jerzy Gwiżdż
Krzysztof Głukowski
Witold Jeż
Małgorzata Kalarus
Danuta Kafel
Kazimierz Kociolek
Augustyn Kożuch
Joanna Król
Elżbieta Kruczek
Joanna Kuna
Janusz Kuźma
Roman Kuźma
Apolonia Kwoka
Małgorzata Lizoń
Teresa Magiera
Renata Migacz
Stanisław Migacz
Krystyna Mroczkowska
Tomasz Mróz
Krystyna Mrowca
Liliana Olech
Lucyna Pach
Roman Piechociński
Izabela Pielak
Jakub Pielak
Włodzimierz Pietruch
Dariusz Pietrzak
Bogdan Potoniec
Marzanna Raińska
Andrzej Schabowski
Zofia Skwarło
Elżbieta Talar
Stanisław Walczyński
Krzysztof Wolak
Krystyna Zajac
Urszula Zielińska

KOMITET HONOROWY
skład osobowy w latach 1985-1995

Luigi Alva
Andrzej Bachleda
Zbigniew Barylak
Izabela Bojkowska
Rudolf Borusiewicz
Emil Brix
Józef Witold Buszek
Andrzej Czerwiński
Jan Ekier
Ludwik Erhardt
Zofia Flisówna
Jerzy Gwiżdż
Edmund Heza
Józef Jungiewicz
Jan Koszkuł
Andrzej B. Krupiński
Barbara Kurdzielewicz
Zygmunt Latoszewski
Zdobysław Milewski
Krzysztof Missona
Krystyna Moszumańska-Nazar
Ryszard Niemiec
Józef Oleksy
Janusz Pater
Zbigniew Pawlicki
Zdzisław Pawlus
Kazimierz Pazgan
Stanisław Pasoń
Krzysztof Penderecki
Sławomir Pietras
Adrianna Poniecka-Piekutowska
Włodzimierz Pospiech
Andrzej Rakowski
Antoni Rączka
Maciej Ropek
Włodzimierz Sandecki
Kazimierz Sas
Robert Satanowski
Eugeniusz Sasiadek
Bogna Sokorska
Wiktor Sowa
Marek Stachowski
Tadeusz Strugała
Stefan Sutkowski
Maciej Szuflicki
Janusz Tomalski
Mieczysław Tomaszewski
Urszula Trawińska-Moroz
Jerzy Waldorff
Józef Antoni Wiktor

GŁOSY PRASY

„Istotnie, ostatnio obserwuje się w Polsce spadek techniki wokalne, stąd krótkie kariery nawet uzdolnionych śpiewaków, stąd dotkliwe braki kadrowe w operach... Są w Polsce dwa konkursy operowe: im. Jana Kiepury i im. Didura, brak jednak było konkursu dla młodych studentów i absolwentów, uwzględniających nie tylko arie operowe, ale i pieśni, muzykę oratoryjno-kantatową, muzykę współczesną. Lukę tę zapełnią Dni Sztuki Wokalnej im. Ady Sari, wymagające różnych stylów i gatunków muzycznych...

Są (one) imprezą wartościową i potrzebną, a będą imprezą trwałą”.
Wanda Obniska, Głos Wybrzeża, 11,12.5.85)

Najważniejsze, że narodził się potrzebny dla dobra młodych śpiewaków konkurs sztuki wokalne o szerokim repertuarze, uwzględniającym różne style i gatunki muzyczne... Inicjatorką pierwszych Dni Sztuki Wokalnej im. Ady Sari była Helena Łazarska, której starania, a także talent organizacyjny, energia i zapał zasługują na wielki szacunek. (Zofia Owirńska, Słowo Powszechne, 7.6.1985).

Dużo i dobrze mówiło się w Nowym Sączu o koncertach i imprezach Dni Sztuki Wokalnej. Niepowtarzalny urok recitalu Bogny Sokorskiej, wręcz sensacyjny recital młodej Grażyny Winogrodzkiej, wspaniały koncert oratoryjny w sądeckiej farze, starosądeckie spotkanie z Haliną Mickiewiczówną..., wiele przemyślnych chwil, niezapomniane przeżycia. (Kazimierz Strachanowski, Dz. Polski, 1985).

Konkursowi towarzyszyła wspaniała atmosfera, poziom niektórych uczestników bardzo wysoki, niekiedy zachwycający. Znaczenia tego konkursu nie można przecenić. To nowa ogólnopolska impreza, której brak był odczuwalny... W sumie - I Konkurs przyniósł nieoczekiwane wspaniałe wyniki. (J. Bresticzker, Przegląd, 26.5.85).

...wszelkie inicjatywy propagujące model śpiewaka o wszechstronnej wiedzy i rozległych zainteresowaniach artystycznych muszą budzić naj-

wyższe uznanie. Podzielać niepokój Heleny Łazarskiej dostrzegającej niebezpieczeństwo dla przyszłości sztuki wokalne w Polsce... wymaga profesjonalne stawiane ogółowi studentów wokalistyki przez uczelnie są stanowczo za małe wobec nieustannie zwiększających się obowiązków w ich przyszłej pracy. Konkurs sprzyjał ugruntowaniu świadomości tego faktu. (W. Bregy, RM, 1985).

Dni odbywają się z blaskiem, z rozmachem... Obok ciekawej serii koncertów... Dni zaowocowały konkursem wokalnym. W jury - jakże pięknie skomponowanym - obok jednego dziekana, jednego profesora, jednego kierownika katedry i dyrektora jednego z Teatrów Wielkich - zasiadły najznakomitsze uczennice Ady Sari: Halina Mickiewiczówna, Zdzisława Donat, Bogna Sokorska. Także wybitny tenor - Bogdan Paprocki, który z najwyższym podziwem mówił na zakończenie konkursu o jego poziomie. A wiemy, że Paprocki niełatwo sypie komplementami... na koncertach wieczornych słuchaliśmy pięknego recitalu Krystyny Szostek-Radkowej... Największe festiwale wokalne nie powstydziłyby się trudnego koncertu zatytułowanego Wybitni Młodzi Śpiewacy... Wielki i trudny cykl wokalne Musorgskiego, Ravela i Szymanowskiego, w sumie ponad dwie godziny najtrudniejszego śpiewu wykonał Andrzej Dobber - bas-baryton, Aleksandra Kucharska - sopran i Ewa Kowalczyk... Równie perfekcyjny, sprawiający najwyższą satysfakcję, był występ trójki śpiewaków - Henryki Januszewskiej, Jerzego Knetiga i Piotra Kusiewicza, którzy wraz z Elżbietą Stefańską, Julią Ormicką oraz Grzegorzem Olkiewiczem dali pokaz „Wirtuozerii w dawnej i nowej muzyce wokalne”. Był to rzeczywiście pokaz na najwyższym poziomie, a ponadto chyba najznakomitszy układ programu - od Monteverdiego, Szarzyńskiego, Telmanna, po Kapra, Schönberga i Luciano Berio. (Marian Wallek-Walewski, Tak i Nie, 30.5.86)

...zaimponował mi dobór programu i wykonawców zaplanowanych koncertów, nade wszystko jednak ich głęboko przemyślany sens artystyczno-dydaktyczny... Każdy z nich stanowił oddzielny „temat” muzyczny i każdy był w jakimś sensie demonstracją wszechstronności i profesjonalizmu... Koncert zatytułowany „Wirtuozeria w dawnej i nowej muzyce wokalne” stał się wydarzeniem zdecydowanie przerastającym ramy nowosądeckiej imprezy. Fajerwerkowy wprost popis brawury technicznej, smaku muzycznego i... temperamentu scenicznego - profesjonalizm najczystszej wody. (W. Bregy, RM 22.6.86)

Konkurs preferuje więc właściwie pojętą muzykalność i kulturę śpiewacza jako część ogólnej kultury i wrażliwości artysty. Te zasady znalazły swój wyraz w jego regulaminie i werdykcie jury... jest to najtrudniejszy konkurs w Polsce, ale też jedyny, który ma założenia zbieżne z najpoważniejszymi konkursami na świecie... jest on dla śpiewaków bardzo atrakcyjny, a świadczy o tym duża liczba uczestników. (Anna Woźniakowska, Dziennik Polski, 22.4.86)

...koncerty, które zgromadziły licznych słuchaczy w sali ratusza, muzeum i Domu Kultury spełniły jeden z celów, które wymienia pani w pięknie wydanym programie Dni: „Propagowanie wartościowej muzyki różnych stylów i gatunków poprzez realizowanie prawidłowej techniki wokalne”. (M. Hanuszewska, *Życie Literackie*, 4.5.86)

Nowy Sącz posiadał jakiś przedziwny sekret bezbłędnego organizowania tego rodzaju spotkań artystów z publicznością, które wywołują autentyczne wzruszenia i nigdy nie przekraczają granicy dobrego smaku. Co więcej, ów nastrój wprawia występujących artystów niemalże w trans, powodując, że ich interpretacje osiągają stan rzadkiej intensywności uczucia i szczerości wyrazu. Dawno już nie słyszałem tak pięknie śpiewającej Urszuli Trawińskiej. Tak samo pięknie śpiewała Bogna Sokorska. (W. Bregy, *RM*, 87)

SPOTKANIE Z WIELKĄ SZTUKĄ. Bogna Sokorska, Urszula Trawińska-Moroz, Elżbieta Stefańska, Barbara Górzyńska, Jerzy Kotyczka, wiedeński tenor - Kurt Equiluz... te nazwiska mówią same za siebie i były magnesem przyciągającym publiczność na koncerty... reprezentacyjna sala sądeckiego Ratusza była za mała, aby pomieścić wszystkich chętnych. (saw, *Dziennik Polski*, 6.4.87)

Podobnie jak i w latach ubiegłych... organizatorzy pozostali wierni swej niepisanej dewizie „prezentacji i promocji”... W siedmiu koncertach przewinęło się prawie czterdziestu wykonawców, nie licząc półtorce setki członków muzycznych zespołów... Kulminacyjnym momentem... stało się wykonanie oratorium J. Haydna „Stworzenie Świata”, którym krakowska Akademia Muzyczna zaakcentowała swój artystyczny patronat nad nowosądecką imprezą... obszerna kaplica kościoła Millenium... z trudem mieściła tłumy publiczności... Osobne słowa należą się organizatorowi Dni... Już po raz trzeci daje on dowody swej inwencji i sprawności, dzięki którym impreza zyskuje nowych zwolenników wśród wybitnych przedstawicieli świata muzycznego. Jeśli więc tytuł „człowieka dobrej roboty” można przyznać przedstawicielowi nowosądeckiej kultury - głosując za dyrektorem Antonim Malczakiem. (A. Basztoń, *gazeta Krakowska*, 22.4.879)

W programie tegorocznych „Dni” znalazły się recitale dwojga wokalistów największego światowego formatu... pani Christiane Hampe... pan Peter Koprek. Drugim wielkim wydarzeniem „Dni” był koncert japońskiego barytona Katsunori Kono... na fortepianie towarzyszył Eric Schneider - pianista niemiecki. (St. Śmierciak, *Gazeta Krakowska*, 13.5.87)

Niewątpliwym sukcesem konkursu... jest potwierdzenie wielości talentów wokalnych. Duża liczba świetnych głosów... - jest bardzo obiecująca... Ważniejsza jednak od konkretnych nagród jest atmosfera konkursu, którego celem ma być kształcenie młodych wokalistów poprzez... dysku

sje z jurorami, pedagogami oraz słuchanie wykonań wzorcowych. Takich wykonań podczas tegorocznych Dni nie brakuje. (W. Marchwica, *Czas Krakowski*, 5.91).

Sądeckie Dni wypadły okazale. Impreza toczyła się trzema nurtami, które wzajemnie na siebie oddziaływały. Najmniej efektywny... choć dający może największe owoce był nurt pedagogiczny. Do Nowego Sącza przyjeżdżają dziekanów wydziałów wokalistyki Akademii Muzycznych oraz kierownicy katedr wokalistyki Akademii Muzycznych oraz pedagogzy śpiewu, by w czasie specjalnej konferencji wymieniać doświadczenia i wytyczać dalsze kierunki pracy. Tego typu forum było bardzo potrzebne i sześć lat jego istnienia daje się odczuć w metodyce nauczania śpiewu. Odbłyło się też w Nowym Sączu otwarte zebranie zarządu Stowarzyszenia Polskich Pedagogów Śpiewu. Stowarzyszenie zawiązało się kilka lat temu właśnie w Nowym Sączu w czasie Dni... Czy sądecka impreza rzeczywiście przygotowuje do startu w dorosłe koncertowe i konkursowe życie? Sądzę, że spełnia przede wszystkim ogromną rolę wychowawczą i pedagogiczną. Organizatorzy zapewniają bowiem wszystkim uczestnikom pobyt do końca imprezy, można więc słuchać i konfrontować własne umiejętności z innymi. Można też dyskutować z jurorami, poznać ich ocenę występu, zasięgnąć rady... Dni Sztuki Wokalnej potrzebne są nie tylko śpiewakom. Potrzebne są również Nowemu Sączowi. Zdają sobie z tego sprawę ojcowie miasta udostępniając dużą część Ratusza na przesłuchania i koncerty... W Nowym Sączu potrafią w tych trudnych czasach stworzyć odpowiedni klimat dla kultury. (A. Woźniakowska, *RM*, 30.6.91)

redukcja

Marzanna Raińska

współpraca redakcyjna

Helena Łazarska

Antoni Małczak

Liliana Ofek

teksty programowe

Helena Łazarska

projekt okładki

Wojciech Szpineter

zdjęcia

Jerzy Cebula (1,2,5,6,12,15,16,20,21,24,25,27-29,32)

Marck Grotowski (35)

Antoni Łopuch (3,4,18,19)

Wojciech Szpineter (23,36)

Stanisław Śmierciak (8-11,13,14,17)

oraz ze zbiorów prywatnych: Zofii Flisówny (fot. Ady Sari),

Zdzisławy Donat (22), Elżbiety Szmytki (26), Heleny Łazarskiej (30),

Saint Luttena (31), Sorayi Chaves (33) i Wojciecha Jana Śmietany (34)

skład, łamanie i obróbka zdjęć

Jarosław Mierzwa

druk

Almar - Stary Sącz

wyd. Wojewódzki Ośrodek Kultury w Nowym Sączu

12 V 1923 - Debiut w mediolańskim Teatro alla Scala w partii Królowej Nocy w *Zaczarowanym flecie* Mozarta pod dyрекcją A. Toscaniniego. Rozwój wielkiej światowej kariery: spektakle i koncerty na całym świecie. Nieustanny zachwyt publiczności i prasy.

5 III 1928 - Nowy Jork - recital w Carnegie Hall.

1945 - 1947 - Kraków - uczy śpiewu w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej.

Od 1947 - Warszawa - prowadzi klasę śpiewu solowego w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej, gdzie otrzymuje tytuł profesora.

2 VII 1968 - Ciechocinek - A. Sari umiera na serce.

Ada Sari śpiewała pod dyрекcją takich sław jak Leoncavallo, Mascagni, Toscanini. Jej partnerami byli Gili, Battistini, Titta Ruffo, Tito Schipa, Szalapin, Sobimow, Partile, a na estradzie występowała m.in. z Kreislerem i Casalem. Do swej olśniewającej kariery doszła nie łatwo, wytrwała pracą nad głosem i nietypową drogą: od sopranu dramatycznego przechodząc w koloraturę, która stała się fenomenem w skali światowej. Porównywano ją do największych gwiazd wokalistyki wszechczasów. Kochała muzykę i swój zawód. Wyrzekła się życia rodzinnego, ale postać jej nie była powieleniem stereotypu „operowej diwy”. Prostota, ludzka życzliwość i kultura zjednywały jej przyjaciół. Uczyla - przepięknie wciąż operując głosem - do późnych lat. Mickiewiczówna, Calma, Sokorska, Foltyn, Nieman, Stano, Donat, Karolus, Trawińska i wiele innych wybitnych postaci polskiej wokalistyki uczyło się u niej. Ada Sari była tym pedagogiem, który prawdziwie przyczepiał na polski grunt wielką włoską szkołę śpiewu.

BIBLIOTEKA P W S M GDAŃSK

Dział

Autor

Tytuł

Nr inw.

12 451